

CREACIÓ ARTÍSTICA A L'AULA DE SECUNDÀRIA A TRAVÉS DE LA CONSCIENCIACIÓ AMBIENTAL.

*ARTISTIC CREATION IN THE SECONDARY SCHOOL
CLASSROOM THROUGH ENVIRONMENTAL AWARENESS.*

Modalitat TFM: Planificació i/o programació curricular

Autora: Imma Esteve Garrido

Tutor: Marc Ribera Giner

Màster Universitari en Professor/a d'Educació Secundària Obligatòria
i Batxillerat, Formació Professional i Ensenyaments d'Idiomes.

Especialitat: ARTS PLÀSTIQUES

Curs 2019/2020

RESUM

En aquest projecte es desenvolupa un Treball de Final de "Màster de Professor/a d'Educació Secundària i Obligatòria i Batxillerat, Formació Professional i Ensenyament d'Idiomes", dins de l'especialitat d'Arts Plàstiques. El seu títol és "*Creació artística a l'aula de secundària a través de la conscienciació ambiental*".

El treball s'emmarca en la modalitat de **Planificació i/o programació curricular**, i té com a objectiu el disseny d'una programació didàctica corresponent a un trimestre de l'assignatura Educació Plàstica Visual i Audiovisual, per als alumnes de 4t d'ESO. S'han tingut en compte les directrius que marca la vigent llei d'educació, la LOMQE definits en el Reial Decret 1105/2014.

Les 3 unitats didàctiques que es desenvolupen tenen com a fil conductor el cuidat del medi ambient des de l'aula de plàstica, el qual s'introdueix amb activitats dinàmiques i metodologies actives principalment. Els continguts tractats s'engloben en el bloc I (Expressió plàstica), el bloc III (Fonaments del disseny) i el bloc IV (Llenguatge audiovisual i multimèdia).

Amb aquest treball final de màster pretenem que els alumnes tinguin una visió més real del que ocorre al seu voltant, que reflexionen i que proposen solucions d'una manera artística.

Es tractarà des de tres disciplines distintes, per a fer-los veure i que ells i elles també demostrin, que no sols reutilitzant materials pots crear consciència. En la primera unitat didàctica realitzaran un retrat d'un company amb materials sostenibles i/o reutilitzables. En la segona dissenyaran un cartell on hauran de reflectir la necessitat de tindre cura del medi ambient. En l'última realitzaran un vídeo on es denunciï les males accions de la societat enfront del medi ambient i possibles millores o solucions.

Paraules clau: sostenibilitat, art, reciclatge, educació artística, metodologies artístiques

ABSTRACT

This project corresponds to the master's thesis of "Teacher of Secondary and Compulsory Education (ESO) and Baccalaureate, Vocational Training and Language Teaching", within the specialization in Plastic Arts. Its title is "*Artistic creation in the secondary school classroom through environmental awareness*".

This study is framed in the modality of **Planning and/or curricular programming**. The purpose of the study is to design an academic program corresponding to a trimester of the subject "Visual and Audiovisual Plastic Education" for 4th-grade ESO students. Guidelines of the current Spanish education law, LOMCE, defined in Royal Decree 1105/2014, have been taken into account.

The main objective of the three didactic units developed is to take care of the environment from the plastic course, which is mainly conducted with dynamic activities and active methodologies. The covered contents are included in block I (Plastic Expression), block III (Foundations of Design), and block IV (Audiovisual and Multimedia Language).

The study aims to help students better understand environmental care and reflect and propose solutions in an artistic way.

Three different disciplines will be applied to show the students that reusing material is not the only way to raise awareness. In the first didactic unit, they are to make a portrait of a peer by using sustainable and/or reusable materials. In the second unit, they are to design a poster where the need to take care of the environment is reflected. In the last unit, they will make a video documenting society's wrong actions towards the environment while offering possible improvements or solutions.

Keywords: sustainability, art, recycling, art education, artistic teaching methods

INDEX

1	Introducció	1
1.1	Justificació de la programació.....	1
1.1.1	Sondeig sobre canvi climàtic. Enquesta a docents.....	3
1.1.1.2	Preguntes realitzades.....	3
1.1.1.3	Resultats de l'enquesta.....	4
1.2	Contextualització.....	6
1.2.1	Contextualització del centre.....	6
1.2.2	Contextualització artística.....	6
1.3	Hipòtesi i objectiu de la recerca.....	13
2	Objectius de l'etapa respectiva vinculats amb la matèria o l'àmbit	14
3	Competències	17
4	Continguts	20
5	Unitats didàctiques	21
5.1	Organització de les unitats didàctiques.....	21
5.2	Distribució temporal de les unitats didàctiques.....	35
6	Metodologia. Orientacions didàctiques	36
6.1	Metodologia general i específica. Recursos didàctics i organitzatius.....	36
6.2	Activitats i estratègies d'ensenyança i aprenentatge. Activitats complementàries.....	37
7	Avaluació de l'alumnat	40
7.1	Criteris d'avaluació.....	40
7.2	Instruments d'avaluació.....	41
7.3	Tipus d'avaluació.....	41
7.4	Criteris de qualificació.....	42
7.5	Activitats de reforç i ampliació.....	42
8	Mesures d'atenció a l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu o amb necessitat de compensació educativa	43
9	Elements transversals	44
9.1	Foment de la lectura. Comprensió lectora. Expressió oral i escrita.....	44
9.2	Comunicació audiovisual. Tecnologies de la informació i de la comunicació.....	44
9.3	Emprenedoria.....	44
9.4	Educació cívica i constitucional.....	44
10	Avaluació de la pràctica docent i indicadors d'èxit	45
11	Conclusions	46
12	Bibliografia i webgrafia	47
	Annexos	49

1 INTRODUCCIÓ.

1.1 JUSTIFICACIÓ DE LA PROGRAMACIÓ.

Tal com podem vore al DECRET 87/2015, de 5 de juny, del Consell, pel qual estableix el currículum i desplega l'ordenació general de l'Educació Secundària Obligatòria i del Batxillerat a la Comunitat Valenciana, les manifestacions artístiques constitueixen un dels trets fonamentals de la cultura i del desenrotllament de la humanitat. El llenguatge plàstic, visual i audiovisual serveix com a mitjà d'expressió d'idees, pensaments i emocions, i cal que estiga present en l'Educació Secundària per a consolidar hàbits i experiències de comunicació ja iniciats en l'Educació Primària, i que continuaran en aquesta etapa.

En Educació Secundària Obligatòria comença el desenvolupament del pensament logicoformal del nostre alumnat. És el moment de donar importància als continguts conceptuals perquè formen la base d'una educació d'allò "visual", dels seus codis de significats i de la mateixa sintaxi d'aquest llenguatge, sense oblidar que és una àrea marcadament procedimental.

El desenvolupament dels continguts de l'àrea en l'etapa d'Educació Secundària pretén fonamentalment desenvolupar aquelles capacitats de l'alumnat que els permeten una formació bàsica dins del camp de l'expressió plàstica, visual i audiovisual i en tot el seu ventall de possibilitats (publicitat, còmic, televisió, cine, fotografia, disseny, dibuix, pintura, escultura, multimèdia, enginyeries i arquitectura), més que la formació d'artistes, o una formació acadèmica especialitzada, que serà l'objectiu d'estudis posteriors.

La nostra matèria ha experimentat en les últimes dècades grans canvis quant a noves tècniques i nous mitjans d'expressió: la fotografia digital, la càmera de vídeo, l'ordinador, imatges digitals, Internet o les xarxes socials han acostat l'alumnat a un gran món de possibilitats de creació artística, i han definit la nostra àrea com una matèria viva i en contínua evolució.

Es pretén que l'alumnat desenvolupe capacitats d'apreciació, expressió, anàlisi crítica i creació d'imatges, fonamentals per a assimilar l'entorn immediat, saturat d'informació visual, amb una actitud reflexiva i crítica, i que siguen capaços d'experimentar i elaborar noves propostes de treball.

A això, cal afegir el desenvolupament d'aquelles capacitats tradicionalment associades a la competència artística com són la imaginació, la creativitat i el sentit estètic.

Per altra banda, com que l'objectiu principal de la programació dissenyada en aquest TFM és aconseguir conscienciar a l'alumnat pel respecte cap al medi ambient mitjançant accions artístiques, cal citar els objectius globals de sostenibilitat ambiental que s'estan barallant en l'àmbit internacional:

Els **Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)**, oficialment coneguts mitjançant l'agenda per "Transformar el nostre món: l'Agenda 2030 pel Desenvolupament Sostenible", són un conjunt d'objectius relacionats amb el futur desenvolupament internacional creats per les Nacions Unides i promoguts com a Objectius Mundials per al Desenvolupament Sostenible. Substitueixen els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni (OSM), que van caducar a final de 2015. Els ODS seran vàlids de 2015 a 2030. Hi ha 17 objectius i 169 metes específiques per a aquests objectius.

A diferència dels ODM, que van ser elaborats per un grup d'experts a porta tancada, els ODS són el resultat d'un procés de negociació que va involucrar 193 estats i la participació sense precedents de la societat civil amb una representació àmplia dels punts de vista de les diverses parts interessades, ONG, empreses, etc. Mentre que els ODM es van centrar principalment en l'agenda social, els ODS són d'ampli abast i s'abordaran de manera interconnectada els elements del desenvolupament sostenible: el creixement econòmic, la inclusió social i la protecció del medi ambient. Per altra banda, mentre que els ODM estaven dirigits als països en desenvolupament, els ODS es dirigeixen a tots els països.

Dels 17 objectius que es van acordar destaquem el 2 següents que són els que ens incumbeixen en aquest projecte:

12. Consum responsable: Garantir un consum i patrons de producció sostenibles.

13. Lluita contra el canvi climàtic: Combatre amb urgència el canvi climàtic i els seus efectes.

Segons l'IPCC (*Intergovernmental Panel on Climate Change*) l'escalfament global és probable que arribi a 1,5°C entre el 2030 i el 2052 si continua augmentant al ritme actual.

Aquest augment potser no és perceptible per a nosaltres però si té molts efectes greus sobre el planeta. L'activitat humana sembla ser una de les causes directes de l'escalfament global de la terra. La nostra activitat i la nostra actitud d'amos del món ha influït en el desenvolupament dels gasos d'efecte hivernacle.

Aquest projecte naix de l'evident i urgent necessitat de cuidar més, o millor dit, salvar el nostre planeta. És urgent crear una consciència d'actituds sostenibles a la nostra societat.

Fa dècades ni ens plantejavem aquestes qüestions, des de fa uns anys vam començar a ser més conscients i intentar parar el canvi climàtic, a dia de hui, quan ja estem patint les conseqüències, la nostra preocupació ha de ser la de frenar-ho aprenent a viure mentalitzats de que cada acció que fem al llarg del dia pot estar causant danys irreparables.

1.1.1 SONDEIG SOBRE CANVI CLIMÀTIC. ENQUESTA A DOCENTS.

Per a conèixer de primera mà les opinions dels docents respecte a aquest tema, he realitzat una enquesta a 50 docents o futurs docents amb les següents preguntes:

1.1.1.2 PREGUNTES REALITZADES.

1. Quina és la teua situació?

- Professor d'Educació Plàstica Visual i Audiovisual
- Professor d'institut d'una altra matèria
- Estudiant de pràctiques en un centre de secundària
- Mestre d'escola
- Estudiant de pràctiques en un centre de primària

2. AL CENTRE es realitzen activitats per a conscienciar a l'alumnat sobre la necessitat de cuidar el nostre planeta?

- Constantment
- Ocasionalment
- Mai

3. Creus que hauria d'haver una major conscienciació ecològica a les aules?

- Clar, és un problema que ens perjudica a tots
- No, no és la nostra obligació

4. EN L'ASSIGNATURA DE PLÀSTICA es realitzen projectes utilitzant materials sostenibles i/o reciclats?

- Sí
- No

5. En cas de contestar SÍ a l'anterior pregunta, explica breument quin tipus de projectes

6. Al centre hi ha algun lloc (aula, prestatgeria...) dedicat a emmagatzemar materials de rebuig per a la seu posterior ús en projectes artístics?

- Sí
- No

7. En cas de contestar SÍ a l'anterior pregunta, explica breument com funciona

8. Vols afegir alguna cosa més?

1.1.1.3 RESULTATS DE L'ENQUESTA.

Les persones enquestades treballen o han realitzat pràctiques a centres de Catalunya i el País Valencià, principalment a les províncies de Castelló i València.

Els docents que han contestat aquesta enquesta són un 62% docents o estudiants en pràctiques d'Educació Secundària, i un 38% de docents o estudiants en pràctiques de primària.

El 51% dels enquestats responen que **constantment** es realitzen activitats per a conscienciar a l'alumnat sobre la necessitat de cuidar el nostre planeta, 44,9% responen que **ocasionalment**, i tan sols 2 han contestat que **mai**. Açò ens il·lustra que sí que hi ha una voluntat de fer accions que tracten aquesta problemàtica.

El 100% dels enquestats responen que **sí que hi hauria d'haver una major conscienciació ecològica a les aules**. El que em fa pensar el perquè si tots pensen que s'hauria de fer no es veu reflectit en les xifres del que realment es fa.

La majoria dels enquestats (un 59,2%) responen que sí que es realitzen projectes utilitzant materials sostenibles i/o reciclats a l'assignatura de plàstica i aquests són alguns dels projectes més interessants:

En 3 dels casos comenten que *la falla del centre es realitza en materials reciclats i/o sostenibles*, i inclús en un dels casos *la temàtica de la falla era el medi ambient*.

Una temàtica també recurrent és el Nadal, es fan postals, betlems i inclús regals.

Els alumnes també utilitzen papers sostenibles o reciclats per a fer collages, pòsters, escultures o murals, els quals en alguns dels casos ens conten que *aprofiten taps de plàstic també*.

M'ha alegrat saber que un dels casos comenta que a classe *treballen els Reptes ODS*, un altre comenta que al seu centre es *realitzen tallers de reciclatge*, i un altre cas comenta que *li donen molta importància a les 3R; reduir, reutilitzar i reciclar*.

En un dels centres s'ha creat un consell mediambiental format per alumnes i professors. Es reuneixen voluntàriament en els descansos per a realitzar activitats i debatre. Una de les activitats ha sigut la realització de cartells on posa (apaga la llum al eixir, tanca l'aixeta, etc...)

Algunes de les activitats realitzades en els centres s'encaminen més a manualitats com per exemple: jocs de taula, on reutilitzen cartó per fer els taulers i les fitxes, fundes per a l'esmorzar o testos per a les plantes amb ampolles de plàstic. Un altre professor ens conta que *els alumnes de 1r d'ESO han realitzat pantalles de llum amb caixes de sabates*.

Dels projectes artístics més interessants destacaria el dels peixos en ampolles de plàstic, i un que han utilitzat sabatilles velles com a suport on realitzar la seua obra artística, poden intervindre sobre elles lliurement. Amb açò diu que treballen els conceptes de diversitat i inclusió.

També m'han contat que utilitzen eixos materials a altres matèries com per exemple biologia, on *utilitzen materials de l'aula de tecnologia com retalls de fusta o tubs per a muntar molècules d'àcids nucleics*.

Entre els materials més mencionats destaquem els taps de les ampolles de plàstic, el paper, el cartó i la fusta.

Un 71,4% dels enquestats reconeixen que no hi ha cap lloc habilitat a emmagatzemar materials de rebuig per a la seu posterior ús en projectes artístics, l'altre 28,6% ens conta que els llocs més comuns per a emmagatzemar els materials són, l'aula de tecnologia, on es guarden els materials que han sobrat dels projectes que s'han realitzat i l'aula de plàstica, on inclús en alguns casos tenen papers i cartolines organitzades per gama cromàtica. Això ens indica que les infraestructures dels centres no té previst accions d'aquest tipus ja que han d'improvisar llocs d'emmagatzematge.

Com a conclusió de l'enquesta veiem que sí que hi ha un interès per abordar aquesta temàtica a les aules. A l'aula de plàstica es realitzen accions i activitats però d'una manera més centrada en el material i no tant en l'expressió artística. Podriem dir que els projectes dels que ens parlen són més manualitats que obres artístiques. El punt més important d'aquest projecte és aconseguir abordar la temàtica del medi ambient amb accions artístiques on els alumnes no tan sols es consciencien de la importància d'aquest tema sino que també puguen desenvolupar més la seua imaginació, creativitat i expressivitat.

1.2 CONTEXTUALITZACIÓ.

1.2.1 CONTEXTUALITZACIÓ DEL CENTRE.

El context del qual parlem és un centre públic ubicat a la ciutat de Castelló de la Plana. Aquesta ciutat situada a la comarca de la Plana Alta, té una densitat poblacional d'uns 170.000 habitants, els quals basen principalment els seus ingressos en la indústria, l'agricultura i el comerç.

L'ambient socioeconòmic del centre és de classe mitjana/baixa, on assisteixen més de 600 alumnes dividits en un total de 25 grups, i compta amb 66 professors en plantilla. El centre compta amb la següent oferta formativa: Educació secundària (ESO), dos modalitats de Batxillerat, el de ciències i el d'Humanitats i Ciències Socials, i un cicle d'Electricitat i electrònica de Formació Professional Bàsica.

El centre consta de tres edificis i un pati amb pistes d'esport. A més de les aules de classe dividides segons la matèria que s'imparteix en elles hi ha una sèrie d'aules especials que són; sala d'audiovisuals, aula de francès, dos aules d'informàtica, una aula de suport, una aula de convivència, una biblioteca i un saló d'actes. A més de les aules, el centre també disposa de despatxos per als departaments didàctics i d'orientació, sala de professors, sales de reunió, consergeria i cafeteria.

Aquest centre presumeix de ser un centre amb la mirada molt posada en el futur, on estan adherits a un programa europeu per a fer intercanvis amb altres centres de la unió europea. La llengua que predomina al centre és el valencià, el qual compta amb un gran suport per part del professorat.

1.2.1 CONTEXTUALITZACIÓ ARTÍSTICA.

Afortunadament ja existeixen artistes compromesos amb el cuidat del medi ambient, els quals utilitzen objectes de rebuig per a donar-los una segona vida d'una manera artística.

Bordalo II

A Lisboa un artista urbà intenta transformar la percepció que tenim els ciutadans dels residus i generar en la societat un debat crític i constructiu al respecte. Ell és Artur Bordalo (Lisboa, 1987) encara que el seu nom artístic és Bordalo II.

La seua filosofia passa per no mirar els residus com a simples deixalles sinó com valuosos objectes amb els quals generar art i transmetre missatges de respecte a la natura i al medi ambient. Per a això, aquest creador, que va aprendre observant al seu avi pintar els paisatges que atresora la bella Lisboa, barreja el reciclatge artístic amb les arts del collage, l'escultura, la pintura o el graffiti, plasmant tant en escenaris urbans com en sales expositives.

N'hi ha de tota classe: des de cridaneres figures reciclades d'animals fins escenaris de la capital lusitana o Londres, passant per una espècie de confusos paisatges urbans protagonitzats per cotxes i altres vehicles de transport.

Bordalo II reutilitza tot tipus de residus com a matèria primera per confeccionar les seues obres. Velles llantes, objectes metàl·lics, rodes, restes de teles, plàstics, fustes, palets... L'artista portugués vol aixecar així una "*crítica al món en què vivim, ja que moltes vegades disposem sense adonar-nos de coses boniques basades en escombraries*".

Potser aconseguim valorar un poc més aquests objectes que de vegades llancem al fem quan encara poden ser reutilitzats, amb un poc d'imaginació i ganes.

Bordalo II (2015). *Froehlicher Tucan*. Cita visual.

Buthelezi

Mbongeni Richman Buthelezi és un artista sud-africà, nascut a Johannesburg a qui se li coneix en el món de l'art per la seua facilitat per «convertir» el plàstic en pintura.

Buthelezi utilitza els residus plàstics per a crear grans obres. L'artista talla en trossos menuts els plàstics i els va encolant un a un sobre el llenç, creant diferents acabats per a generar infinitat de sensacions.

Com si es tractara d'un llenç a espàtula, l'artista utilitza els trossos tallats en fragments molt menuts per decisió estilística però també amb la finalitat de conscienciar dels problemes ambientals, el consum excessiu d'envasos i la manca de compromís per part de les institucions.

Dins de la tècnica, que podríem associar amb el collage, el mateix Buthelezi diferencia fins a 18 modalitats diferents d'enfocar el seu estil clarament diferenciades unes de les altres, en funció de la mida de les peces encolades, els tons seleccionats o el mateix acte de l'enganxat i acoblament dels fragments.

Aquest compromís va més enllà de la mera denuncia, ja que Mbongeni Buthelezi pretén ser un cant a l'esperança amb el seu treball. Perquè tot aquell que es trobe davant d'una obra seua senta l'impuls de sumar-se i intentar treballar per un món més sa i per una millor eliminació dels residus que contaminen el planeta diàriament.

Buthelezi, Mbongeni (2019). Serie *...and full of hope*. Cita visual.

Marta Sanmamed

Sanmamed, Marta (2017) *Giardino vertical*. Cita visual.

Naix a Madrid el 1969. Estudia Disseny Gràfic al CEV de Madrid i Màster de creació d'empreses en el DIMAD- EOI de Madrid.

Des dels seus inicis ha treballat sobre taula però fa anys va fer un gir complet a la seua obra arribant a l'upcycling amb instal·lacions com "*L'Arbre de Pere*" (2005), "*Press Play*" (2005) o "*El cinqué desig d'aigua*" (2006).

El 2015 Marta Sanmamed desenvolupa la tècnica Knotyknot © nus-a-nus: jardins verticals teixits amb bosses reutilitzades de plàstic als quals anomena Giardinos.

Aquesta decisió redueix la seua necessitat de trobar noves matèries primeres per crear noves obres i el resultat té un valor afegit: estar contribuint al benestar del planeta.

De la recreació d'un jardí vertical sorgeix amb filatura plàstica la composició d'aquests Giardinos contemporanis i compromesos en el redisseny essencial de l'art com a reivindicació del discurs climàtic i naturalista.

Junior Fritz Jacquet

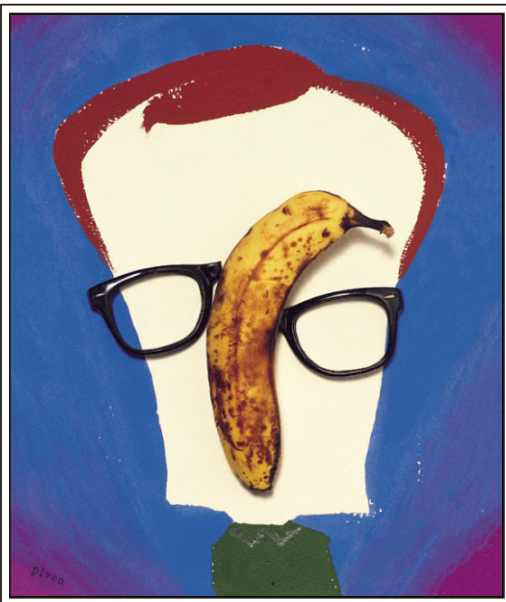
Des de molt menut Junior Fritz Jacquet té certa inquietud amb l'origami i gràcies a la seua obstinació a aprendre i ser millor, molts anys després, s'ha convertit en un gran artista pel que fa a la modelització de paper. Al costat del seu bon amic Vincent Floderer (també artista del paper), han desenvolupat tècniques d'arrugat de paper que els permet crear belles obres d'art.

L'artista francès va crear aquesta fantàstica sèrie de estranyes màscares elaborades amb rotllos de paper higiènic. Cada màscara està feta d'un rotllo de paper únic que es plega i s'agulla en una cara expressiva. Tot seguit, s'acaben les peces amb una capa de xavac i diferents pigments.

Fritz Jacquet, Junior (2014) *Masks*. Cita visual.

Hanoch Piven

Personal, peculiar, extranya i divertida és la forma de fer retrats que té aquest uruguaià i que va començar quan estava intentant retratar Saddam Hussein. Després de tirar-se una estona intentant dibuixar-lo, li van caure uns mistos sobre el dibuix i va decidir usar-les. Se li va encendre la bombeta i va veure que podia fer servir objectes per comunicar coses sobre les persones i per evitar haver de dibuixar-les a mà alçada.

Va seguir fent collages i es va adonar que aquesta era la forma en què se sentia més a gust treballant i que era l'única cosa que li permetia explicar la història a uns nivells que no arribava amb el dibuix.

A més, la seva obra pot llegir-se en diferents nivells. Amb els objectes, a més de representar la semblança física de les persones, ens dona un segon missatge de forma més solapada i un poc subliminal. Els objectes que fa servir per crear personatges no estan triats a la babalà, tot té un perquè.

Piven, Hanoch. Cita visual.
(2008) *George Clooney*.
(2008) *Madonna*.
(1995) *Woody Allen*.
(2004) *Elvis*.

Recreacas

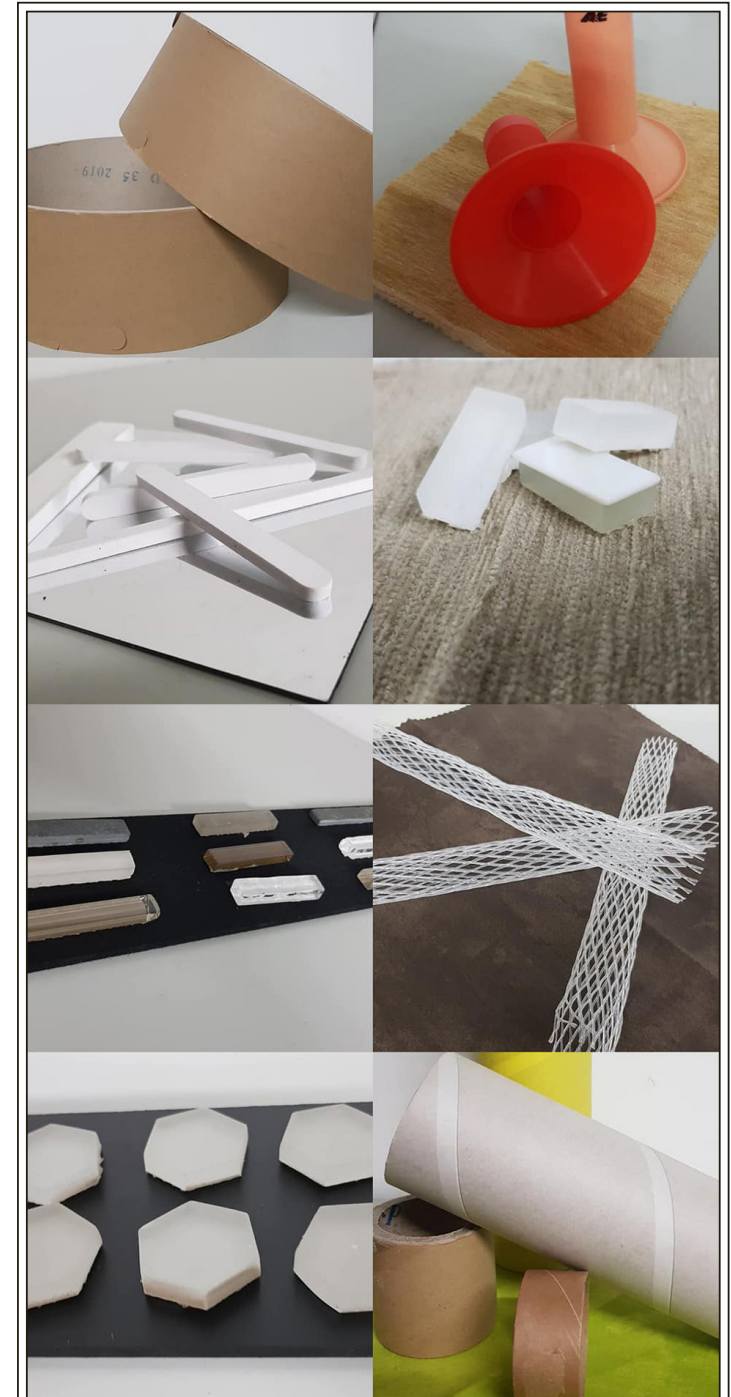
Alguns membres del grup de treball Bufanúvols van fer una visita a una escola de Pistoia, Escola d'infanzia Marino Marini (Toscana, Itàlia) i una visita al Centre de Reciclatge Creatiu, Remida (Reggio Romana, Itàlia). Remida és un centre de reciclatge creat a Reggio Emilia en 1996; es tracta d'un projecte cultural en el qual es treballa la creativitat, orientat a la sostenibilitat i a la investigació sobre els materials de rebuig. Remida rep materials de moltes empreses, es tracta de materials defectuosos, excedents o materials de rebuig directament. El centre els recupera, neteja i investiga les seues possibilitats. Està en contacte en les escoles i també en professionals, per exemple, escultores, pintors, arquitectes, actrius...

Des del grup de treball de l'MRP "Bufanúvols" es proposa la creació d'un centre de Reciclatge Creatiu a la ciutat de Castelló.

Tot el material defectuós, excedent o de rebuig de fàbriques, tendes, empreses o de la llar està organitzat en el centre de reciclatge al qual podran acudir les escoles i també artistes per donar una segona oportunitat a aquests materials.

El principal objectiu és crear un projecte que uneix l'aprenentatge i la creativitat mitjançant el reciclatge. Altres objectius que cal destacar:

- Allargar la vida dels materials de rebuig, buscant les seues potencialitats en tots els camps.
- Donar-li la possibilitat als materials de convertir-se en art.
- Fer la nostra aportació cap a un món sostenible.
- Facilitar la tasca dels mestres a l'hora d'aconseguir aquest tipus de material.
- Facilitar a les empreses, tendes... que es desfacen dels materials de rebuig, l'excés de producció...

1.3 HIPÒTESI I OBJECTIU DE LA RECERCA.

Després de l'estudi realitzat, arribem a la conclusió de que la gent és conscient que tenim un problema, que som nosaltres els qui l'hem de solucionar, però per alguna extranya raó no ho fem. A molts centres es realitzen activitats amb materials sostenibles i/o reciclats, la meua voluntat és fer vore als estudiants que el tema del reciclatge no es soluciona fent una manualitat de quan a quan a classe, és introduir nous hàbits de vida més sostenibles, és agafar un retall de cartó o una ampolla de plàstic i imaginar mil possibilitats que podem fer amb aquests materials.

Per tant aquest projecte final de màster s'enfoca principalment en aconseguir crear en els alumnes una visió artística i plena d'oportunitats enfront d'objectes i materials que en un principi llençariem directament al fem.

Totes les assignatures tenen uns elements en comú al currículum anomenats **elements transversals**, en ells s'enumeren temes que s'han de tractar en totes les matèries, i el tema del respecte pel medi ambient és un d'ells, i amb aquest projecte aprofundirem en ell.

2 OBJECTIUS DE L'ETAPA RESPECTIVA VINCULATS AMB LA MATÈRIA O L'ÀMBIT.

Segons el RD 1105/2014, l'educació secundària obligatòria contribuirà a desenvolupar en els alumnes i les alumnes les capacitats que els permeten:

- A.** Assumir responsablement els seus deures, conèixer i exercir els seus drets en el respecte als altres, practicar la tolerància, la cooperació i la solidaritat entre les persones i grups, exercitar-se en el diàleg afermant els drets humans i la igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes, com a valors comuns d'una societat plural i preparar-se per a l'exercici de la ciutadania democràtica.
- B.** Desenvolupar i consolidar hàbits de disciplina, estudi i treball individual i en equip com a condició necessària per a una realització eficaç de les tasques de l'aprenentatge i com a mitjà de desenvolupament personal.
- C.** Valorar i respectar la diferència de sexes i la igualtat de drets i oportunitats entre ells. Rebutjar la discriminació de les persones per raó de sexe o per qualsevol altra condició o circumstància personal o social. Rebutjar els estereotips que suposen discriminació entre homes i dones, així com qualsevol manifestació de violència contra la dona.
- D.** Enfortir les capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les relacions amb els altres, així com rebutjar la violència, els prejudicis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes i resoldre pacíficament els conflictes.
- E.** Desenvolupar destreses bàsiques en la utilització de les fonts d'informació per, amb sentit crític, adquirir nous coneixements. Adquirir una preparació bàsica en el camp de les tecnologies, especialment les de la informació i la comunicació.
- F.** Concebre el coneixement científic com un saber integrat, que s'estructura en diferents disciplines, així com conèixer i aplicar els mètodes per identificar els problemes en els diversos camps del coneixement i de l'experiència.
- G.** Desenvolupar l'esperit emprenedor i la confiança en si mateix, la participació, el sentit crític, la iniciativa personal i la capacitat per aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.

H. Comprendre i expressar amb correcció, oralment i per escrit, en la llengua castellana i, si n'hi ha, en la llengua cooficial de la comunitat autònoma, textos i missatges complexos, i iniciar-se en el coneixement, la lectura i l'estudi de la literatura.

I. Comprendre i expressar-se en una o més llengües estrangeres de manera apropiada.

J. Conèixer, valorar i respectar els aspectes bàsics de la cultura i la història pròpies i dels altres, així com el patrimoni artístic i cultural.

K. Conèixer i acceptar el funcionament del propi cos i el dels altres, respectar les diferències, afermar els hàbits de cura i salut corporals i incorporar l'educació física i la pràctica de l'esport per afavorir el desenvolupament personal i social. Conèixer i valorar la dimensió humana de la sexualitat en tota la seva diversitat. Valorar críticament els hàbits socials relacionats amb la salut, el consum, la cura dels éssers vius i el medi ambient, i contribuir a la seua conservació i millora.

L. Apreciar la creació artística i comprendre el llenguatge de les diferents manifestacions artístiques, utilitzant diversos mitjans d'expressió i representació.

Objectius específics de la matèria

1. Observar, percebre, comprendre i interpretar críticament la comunicació a través de les imatges i formes del seu entorn natural i cultural i ser sensibles a les seues qualitats evocadores, plàstiques i funcionals.

2. Apreciar els valors culturals i estètics, atenent a la diversitat cultural i contribuint al seu respecte, conservació i millora.

3. Interpretar les relacions del llenguatge visual i plàstic amb altres llenguatges i buscar la manera més expressiva i adequada per a comunicar amb el signe, el color i l'espai. La interpretació correcta de la comunicació publicitària davant d'un consum responsable.

4. Desenvolupar la creativitat i expressar-la amb la subjectivitat del seu llenguatge personal, utilitzant codis, terminologia i procediments del llenguatge visual i plàstic, amb la finalitat d'enriquir estèticament les seues possibilitats de comunicació.

5. Utilitzar el llenguatge plàstic per a representar emocions i sentiments, vivències i idees, contribuint a la comunicació, reflexió crítica i respecte entre les persones.
6. Apreciar les possibilitats expressives que ofereix la investigació amb diferents tècniques plàstiques i visuals i les tecnologies de la informació i comunicació.
7. Representar cossos i espais simples per mitjà del domini de la perspectiva, les proporcions i la representació de les qualitats de les superfícies i el detall, de manera que siguin eficaços per a la comunicació.
8. Planificar de forma individual i cooperativament, sobre el procés de realització d'un objecte, partint d'uns objectius prefixats i revisar i valorar, al final de cada fase, l'estat de la seua construcció.
9. Relacionar-se amb altres persones i participar en activitats de grup, adoptant actituds de flexibilitat, responsabilitat, solidaritat i tolerància.
10. Contribuir activament al respecte, conservació, divulgació i millora del patrimoni europeu, espanyol i del País Valencià.
11. Conèixer, valorar i gaudir del patrimoni artístic i cultural del País Valencià, com a base de la pròpia identitat i idiosincràsia i contribuir activament a la seua defensa, acceptant la convivència amb valors artístics d'altres cultures que coexisteixen amb la nostra.
12. Respectar, apreciar i aprendre a interpretar altres maneres d'expressió visual i plàstica diferents de la pròpia i de les formes dominants de l'entorn, adquirint criteris personals que permeten a l'alumne actuar amb responsabilitat.
13. Acceptar i participar en el respecte i seguiment dels valors i les normes que regulen el comportament en les diferents situacions, i reconèixer els processos comunicatius com a participants d'una formació global i integrar-los en l'expressió d'idees a través de missatges visuals.

3 COMPETÈNCIES.

A l'article 2 de Reial Decret 1105/2014, es defineixen les competències bàsiques com les capacitats per aplicar de forma integrada els continguts propis de cada ensenyament i etapa educativa, per tal d'aconseguir la realització adequada d'activitats i la resolució eficaç de problemes complexos. La competència suposa una combinació d'habilitats pràctiques, coneixements, motivació, valors ètics, actituds, emocions, i altres components socials i de comportament que es mobilitzen conjuntament per aconseguir la realització i desenvolupament personal, exercir la ciutadania activa, aconseguir la inclusió social i la incorporació a la vida adulta i a l'ocupació de manera satisfactòria i ser capaç de desenvolupar un aprenentatge permanent al llarg de la vida.

Segons L'Ordre ECD/65/2015, l'aprenentatge basat en competències, enteses com una combinació de coneixements, capacitats, destreses i actituds adequades al context, afavoreix l'autonomia i la implicació de l'alumnat en el seu propi aprenentatge i amb això, la seva motivació per aprendre.

D'aquesta manera, segons emmarca la llei, el procés d'E/A, ha d'estar basat en l'avaluació de les competències, les quals han d'estar íntimament relacionades amb els objectius, continguts i criteris d'avaluació. El procés estarà enfocat a aconseguir que alumne siga capaç de desenvolupar-les com a condició indispensable per assolir totes les seues metes personals i acadèmiques en el futur.

Els mètodes docents hauran d'afavorir la motivació per aprendre en els i les alumnes, amb aquesta finalitat, els professors han de ser capaços de generar en ells la curiositat i la necessitat per adquirir els coneixements, les destreses i les actituds i valors presents en les competències.

Per potenciar la motivació per l'aprenentatge de competències es requereixen, a més, metodologies actives i contextualitzades. Aquelles que faciliten la participació i implicació de l'alumnat i l'adquisició i ús de coneixements en situacions reals, seran les que generen aprenentatges més transferibles i duradors.

Respecte a la contribució de l'àrea a l'adquisició de les competències bàsiques, l'àrea d'Educació Plàstica, Visual i Audiovisual contribueix al desenvolupament de totes, atés el seu caràcter integrador. Les set competències clau estan basades en tres punts bàsics (Saber, Saber fer i Saber ser) i són les següents:

Comunicació lingüística (CCLI)

El treball d'expressió gràfica, plàstica, visual i audiovisual incideix en la seua tendència natural a la comunicació i en el desenvolupament de la competència en **comunicació lingüística**: s'expressen conceptes, pensaments, sentiments, fets i opinió. Aquesta interacció de l'alumnat, així com la disposició al diàleg crític i constructiu, afavoreixen la convivència. Junt amb tot això, l'àrea aporta un vocabulari específic que enriqueix l'adquisició de terminologia conceptual i anima a utilitzar les tres llengües del nostre sistema educatiu, amb la qual cosa potencia el plurilingüisme.

Competència matemàtica i les competències bàsiques en ciència i tecnologia (CMCT)

La **competència matemàtica i les competències bàsiques en ciència i tecnologia** es treballen transversalment a tota l'àrea, en especial en el bloc de dibuix tècnic.

Competència digital (CD)

L'adquisició de la **competència digital** en aquesta àrea s'evidencia en els continguts del currículum relatius a l'entorn audiovisual i multimèdia i, en particular, el món de la imatge que la dita informació incorpora. A més, l'ús de les TIC i dels recursos tecnològics específics no sols suposa una ferramenta potent per a produir creacions visuals i audiovisuals sinó que, al seu torn, millora l'aprenentatge competencial tecnològic.

Aprendre a aprendre (CAA)

A la competència per a **aprendre a aprendre**, es contribueix afavorint la reflexió sobre els processos i l'experimentació creativa, ja que implica la presa de consciència sobre les pròpies capacitats i recursos, així com l'acceptació dels propis errors com a instrument de millora. L'àrea també incideix en la formació de codis ètics que preparen l'alumnat com a futurs ciutadans.

Competència social i cívica (CSC)

Aquesta matèria constitueix un bon vehicle per a desenvolupar la **competència social i cívica**. En la mesura que la creació artística supose un treball en equip, es promouran actituds de respecte, tolerància, cooperació, flexibilitat, i es contribuirà a l'adquisició d'habilitats socials. D'altra banda, el treball amb ferramentes pròpies del llenguatge visual, que indueixen al pensament creatiu i a l'expressió d'emocions, vivències i idees, proporciona experiències directament relacionades amb la diversitat de respostes davant d'un mateix estímul i l'acceptació de les diferències.

Competència de sentit de la iniciativa i l'esperit emprenedor (SIEE)

L'Educació Plàstica, Visual i Audiovisual col·labora en l'adquisició de la **competència de sentit de la iniciativa i l'esperit emprenedor**, atès que tot procés de creació suposa convertir una idea en un producte. En aquest sentit, fomenta el desenvolupament d'estratègies de planificació, de previsió de recursos, d'anticipació i d'avaluació de resultats. Tot aquest procés, junt amb l'esperit creatiu, l'experimentació, la investigació i l'autocrítica fomenten la iniciativa i l'autonomia personal i l'esperit emprenedor.

Consciència i expressions culturals (CEC)

L'àrea desenvolupa plenament la competència de **consciència i expressions culturals**, vehiculant l'expressió creativa d'idees, experiències i emocions a través de les arts gràficoplàstiques, visuals i audiovisuals, donant importància als valors estètics, a les habilitats de cooperació, i a la utilització de tècniques i recursos dels llenguatges artístics.

També es treballa l'habilitat per a comparar les opinions creatives i les manifestacions artístiques d'un mateix i dels altres, fomentant l'esperit crític, una actitud oberta i respectuosa, la creativitat i l'interès per participar en la vida cultural dins i fora del recinte escolar, així com per cultivar les pròpies capacitats estètiques, per mitjà de l'expressió artística. Té gran rellevància en aquesta àrea l'estudi de les manifestacions artístiques, l'apreciació i el gaudi, així com la presa de consciència de la importància de l'herència cultural en arts plàstiques, fotografia, cine i videocreació.

Una actitud oberta a la diversitat de manifestacions de l'expressió cultural i artística ens portarà a comprendre la cultura pròpia, a respectar el nostre patrimoni i a tindre un sentiment d'identitat.

4 CONTINGUTS.

En 4t d'ESO d'Educació Plàstica i Visual, els Continguts estan organitzats en 4 blocs.

En les unitats didàctiques que desenvolupem en aquesta programació tractem continguts dels bloc 1, 3 i 4.

Bloc 1. Expressió plàstica

1. Tècniques, suports i materials en l'expressió artística al llarg de la història.
2. Elements dels llenguatges graficoplàstics: diferents tipus de línies, textures i els significats del color.
3. L'estructura compositiva en una imatge plàstica: el pes, la direcció, línies de força, ritmes visuals.
4. Realització d'un projecte de creació seguint les seves fases: esquemes, esbossos, presentació final i avaluació col·lectiva.
5. Anàlisi i lectura d'imatges de diferents períodes artístics.

Bloc 2. Dibuix tècnic

1. Geometria plana: polígons, tangències i enllaços.
2. Sistemes de representació i les seues aplicacions al disseny, les arts i l'arquitectura.
3. La representació de la forma tridimensional en sistema dièdric, perspectiva isomètrica, cavallera i cònica.
4. Recursos Informàtics en l'àmbit del dibuix tècnic.

Bloc 3. Fonaments del disseny

1. Elements de la comunicació visual en el disseny.
2. Forma i funció en el disseny.
3. Camps o branques del disseny (gràfic, industrial, moda, interiors).
4. Fases d'un projecte de disseny.
5. Resolució d'un projecte de disseny a partir de diferents estructures geomètriques.
6. Les noves tecnologies: equips i programes que s'utilitzen en disseny.

Bloc 4. Llenguatge audiovisual i multimèdia

1. Elements expressius dels llenguatges audiovisuals: enquadrament, escala, angulació, il·luminació.
2. Elements de la imatge en moviment: moviments de la càmera, muntatge.
3. Anàlisi del llenguatge publicitari: tractament de la informació i retòrica del missatge publicitari.
4. El projecte audiovisual i les seues fases.
5. Lectura de la imatge audiovisual.

5. UNITATS DIDÀCTIQUES.

Els continguts es concreten en unitats didàctiques que integren elements dels diferents blocs temàtics del currículum oficial. Aquestes unitats didàctiques segueixen una continuïtat temporal que ve marcada pel fil conductor que és la conscienciació ecològica. Els coneixements es van adquirint i assimilant d'una activitat a l'altra i les reflexions que l'alumnat es va plantejant els serveixen per anar avançant. Per exemple, la unitat 1 comença amb una activitat de conscienciació i reflexió que ja els servirà per a anar qüestionant-se coses durant la resta de les unitats. Començarem fins al que podria semblar més obvi tractant aquests temes, com és utilitzar els materials reciclables o reciclats, fins a activitats més allunyades de lo convencional en aquest aspecte.

5.1 ORGANITZACIÓ DE LES UNITATS DIDÀCTIQUES.

UNITAT DIDÀCTICA 1: Retrat amb materials sostenibles i/o reciclats

DESCRIPCIÓ: L'alumnat crearà un retrat utilitzant materials sostenibles i/o reciclats. Estudi dels retrats al llarg de la història de l'art i coneixement de la personalitat del company.

DISSENY CURRICULAR: ESTRUCTURA DE LA TASCA

ACTIVITATS	SESSIONS	RECURSOS DIGITALS I COMPLEMENTARIS	AGRUPAMENT ESCENARI
1. Consciència ecològica. Fer-los reflexionar a través de preguntes i exemples de com d'implicats estan en la cura del nostre planeta. Preguntar-los sobre la seua roba, els seus mòbils, etc.. Qüestionar-los els seus hàbits.	1 Sessió	Ordinador i projector https://www.youtube.com/watch?v=M3z-YPsumOw https://www.youtube.com/watch?v=bR2X6sqsAiY	Aula
2. Contextualització història de l'art. Exposició de retrats al llarg de la història de l'art, des dels més figuratius als més abstractes. Prestant especial atenció a les emocions que ens transmeten. Exposició de diferents artistes que treballen la tècnica del collage o treballen amb materials sostenibles i/o reciclats. Principal referent: Hanoch Piven	0,5 Sessió	Ordinador i projector	Aula

<p>3. Conèixer al meu company/a.</p> <p>Realització d'entrevista. Abans d'iniciar l'activitat de dibuix del rostre mantindre un contacte més directe en la seua parella (model) Les parelles es presentaran i mantindran un diàleg sobre gustos (quin color, interessos i aficions...) Apreciació dels aspectes més representatius del model que va a ser retratat.</p>	0,5 Sessió	Paper i bolígraf	Aula en parelles
<p>4. Esbossos company/a.</p> <p>Esbossos del rostre. Observació del rostre en diferents posicions. L'alumnat s'agruparà per parelles. Cadascú d'ells realitzarà diversos esboços del rostre del company.</p>	1 Sessió	Paper i llapis	Aula en parelles
<p>5. Creació del retrat.</p> <p>L'alumnat crearà un retrat d'un company mitjançant el collage amb materials sostenibles i/o reciclats.</p>	3 Sessions	Tisores, pegament, paper, cartolina, cartó, periòdic, plàstics... qualsevol tipus de material	Aula individual
<p>6. Exposició grupal.</p> <p>Tots els retrats s'exposaran a l'entrada del centre.</p>	1 Sessió	Cinta de doble cara	Entrada del centre
<p>7. Exposició.</p> <p>Presenta i exposa el projecte realitzat explicant reflexions, conclusions i el procés.</p>	2 Sessions	Projecte realitzat	Entrada del centre

PARTICIPACIÓ DE LES FAMÍLIES I/O L'ENTORN

Les famílies tindran una participació activa en l'ajuda de la recollida dels materials reciclables. A l'hora de l'exposició, el centre facilitarà les instal·lacions i habilitarà el lloc seleccionat. Els familiars estaran convidats a visitar l'exposició.

CONCRECIÓ CURRICULAR DE LA TASCA						AVALUACIÓ APRENTATGES
CONTINGUTS	CRITERIS D'AVUACIÓ	INDICADORS	CC	OB. GE.	ACTIVITATS	PROVES, PROCEDIMENTS, INSTRUMENTS
- Desenrotllament d'una actitud de respecte per l'entorn de treball i el medi ambient utilitzant de forma responsable els recursos i reciclant materials plàstics, personals i col·lectius.	BL0.10. Cuidar l'entorn de treball i el medi ambient utilitzant de manera responsable els recursos, i reciclar materials per a l'elaboració de representacions visuals i plàstics, personals i col·lectius.	BL0.10.1. Cuida l'entorn de treball i del medi ambient utilitzant els recursos de manera responsable, i recicla materials per iniciativa pròpia i de manera autònoma.	CMCT CSC	K L	1. Consciència ecològica. Fer-los reflexionar a través de preguntes i exemples de com d'implicats estan en la cura del nostre planeta. Preguntar-los sobre la seua roba, els seus mòbils, etc.. Qüestionar els seus hàbits.	Observació de les seues reflexions i participació a l'aula. Extraure conclusions. Valor 0,5%
- Introducció a la història de l'art. - Estudi dels diferents usos dels elements configuratius del llenguatge visual, i anàlisi de l'ús de materials, tècniques i suports en els distints estils artístics. - Interès per conèixer qualsevol manifestació artística i estimació d'aquesta com un mitjà de comunicació i gaudi individual i col·lectiu.	BL1.1. Analitzar en obres d'art els elements configuratius i expressius del llenguatge visual (punt, línia, textura, i color); identificar alguns estils artístics, descrivint el procés de creació, i analitzar els diversos suports, materials i tècniques que constitueixen la imatge, per a situar-les en el període a què pertanyen.	BL1.1.1. Analitza en obres d'art de diversos estils artístics els elements configuratius i expressius del llenguatge visual (punt, línia, taca, pla, textura, color) i els suports, materials i tècniques que constitueixen la imatge, per a situar-les en el període a què pertanyen.	CAA CEC CSC	J L	2. Contextualització història de l'art. Exposició de retrats al llarg de la història de l'art, des dels més figuratius als més abstractes. Prestant especial atenció a les emocions que ens transmeten. Exposició de diferents artistes que treballen la tècnica del collage o treballen amb materials sostenibles i/o reciclats. Principal referent: Hanoch Piven	Observació de les seues reflexions. Evolució dels retrats. Detectar les emocions. Valor 0,5%

<p>- Situacions d'interacció comunicativa (conversacions, entrevistes, col·loquis, debats, etc.).</p> <p>- Estratègies lingüístiques i no lingüístiques: inici, manteniment i conclusió; cooperació, normes de cortesia, fórmules de tractament, etc.</p> <p>- Estratègies d'expressió escrita: planificació, escriptura, revisió i reescriptura.</p>	<p>BL0.2. Participar en debats i exposicions, desenvolupant de manera organitzada el seu discurs i intercanviant informacions amb altres alumnes.</p>	<p>BL0.2.1. Participa en debats i exposicions desenvolupant ordenadament el seu discurs i intercanviant informació amb altres alumnes.</p>	<p>CCLI CAA</p>	<p>H</p>	<p>3. Conèixer al meu company/a.</p> <p>Realització d'entrevista.</p> <p>Abans d'iniciar l'activitat de dibuix del rostre mantindre un contacte més directe en la seua parella (model)</p> <p>Les parelles es presentaran i mantindran un diàleg sobre gustos (quin color, interessos i aficions...)</p> <p>Apreciació dels aspectes més representatius del model que va a ser retratat.</p>	<p>Observació de la interacció entre companys.</p> <p>Anotar les preguntes i respostes.</p> <p>Descripció per escrit dels aspectes a resaltar del company/a.</p> <p>Valor 1%</p>
<p>- Identificació de la línia com a element vehiculador d'emocions. Anàlisi del valor expressiu de la línia per mitjà de l'elaboració d'esbossos i acoblaments de plantejament subjectiu.</p>	<p>BL1.6. Crear o reinterpretar obres d'art experimentant amb l'empremta gràfica dels elements configuratius del llenguatge visual (punt, línia, textura i color) de manera personal per a expressar idees, valors, emocions i sentiments segons el missatge que pretenguen transmetre.</p>	<p>BL1.6.1. Crea o reinterpreta obres d'art experimentant amb l'empremta gràfica dels elements configuratius del llenguatge visual (punt, línia, textura i color) de manera personal per a expressar idees, valors, emocions i sentiments segons el missatge que pretenguen transmetre.</p>	<p>SIEE CEC</p>	<p>G L</p>	<p>4. Esbossos company.</p> <p>Esbossos del rostre. Observació del rostre en diferents posicions. L'alumnat s'agruparà per parelles. Cadascú d'ells realitzarà diversos esboços del rostre del company.</p>	<p>Esbossos del company/a.</p> <p>Rúbrica 1 (annexos)</p> <p>Valor 1,5%</p>

<ul style="list-style-type: none"> - La composició - Revisió de les lleis de composició. Experimentació amb els elements que intervenen en l'estructura compositiva i amb les lleis de la Gestalt de manera personal per a expressar idees, valors, emocions i sentiments. - Utilització dels conceptes de pes visual i equilibri per a subratllar el centre d'interès visual. - Diferenciació de pes visual per grandària, forma, color i textura. - Comparació de l'equilibri simètric i l'asimètric: equilibri per igualtat, per equivalència o per contrapés. 	<p>BL1.2. Analitzar els fonaments compositius en les obres (pes visual, equilibri i ritme) per a subratllar el centre d'interès, i crear composicions individuals o col·lectives que els incloguen.</p>	<p>BL1.2.1. Analitza els fonaments compositius en les obres (pes visual, equilibri i ritme) per a subratllar el centre d'interès.</p>	<p>CAA CEC</p>	<p>F L</p>	<p>5. Creació del retrat.</p> <p>L'alumnat crearà un retrat d'un company mitjançant el collage amb materials sostenibles i/o reciclats.</p>	<p>Realització del retrat collage.</p> <p>Rúbrica 1 (annexos)</p> <p>Valor 3%</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Materials i tècniques en els productes artístics. Anàlisi dels factors que incidixen en un producte artístic: materials, tècniques, composició i intencionalitat. - Elecció i utilització amb propietat dels materials i procediments més idonis per a representar i expressar-se per mitjà de projectes artístics de diferent índole, tant bidimensionals com tridimensionals. 	<p>BL1.3. Analitzar els suports, tècniques i materials en les obres gràficoplàstiques, i realitzar projectes artístics de manera individual o col·lectiva, seleccionant i utilitzant amb propietat els recursos tècnics, tecnològics i digitals més idonis per a expressar idees, valors, emocions i sentiments segons el missatge que pretenguin transmetre.</p>	<p>BL1.3.1. Analitza la influència dels suports, tècniques i materials per a expressar idees, valors, emocions i sentiments en diverses obres gràficoplàstiques.</p>	<p>CMCT CD CAA SIEE</p>	<p>L</p>		

<ul style="list-style-type: none"> - Estratègies de planificació, organització i gestió. - Introducció al procés creatiu en les arts visuals i audiovisuals per mitjà del desenrotllament d'un producte individual o col·lectiu, controlant les distintes fases. 	<p>BLo.7. Planificar tasques o projectes individuals o col·lectius, fent una previsió de recursos i temps ajustada als objectius proposats; adaptar-ho a canvis i imprevistos, transformant les dificultats en possibilitats, avaluar amb ajuda de guies el procés i el producte final i comunicar personalment els resultats obtinguts.</p>	<p>BLo.7.1. Planifica tasques o projectes individuals o col·lectius adequats al nivell acadèmic del curs corresponent, fent una previsió de recursos i temps ajustada als objectius proposats; adaptar-ho a canvis i imprevistos, transformant les dificultats en possibilitats.</p>	SIEE CAA	F G	<p>6. Exposició grupal.</p> <p>Tots els retrats s'exposaran a l'entrada del centre.</p>	<p>Muntatge de l'exposició grupal.</p> <p>Observació de la implicació i la participació.</p> <p>Valor 1,5%</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Situacions d'interacció comunicativa (conversacions, entrevistes, col·loquis, debats, etc.) - Estratègies lingüístiques i no lingüístiques: inici, manteniment i conclusió; cooperació, normes de cortesia, fórmules de tractament, etc. - Estratègies de comprensió lectora: abans, durant i després de la lectura. - Formats de presentació. 	<p>BLo.2. Copsar el sentit global i analitzar críticament textos orals, extraient-ne conclusions; participar en debats i exposicions, desenvolupant de manera organitzada el seu discurs i intercanviant informacions amb altres alumnes; explicar el procés seguit en l'elaboració de productes artístics, avaluant-ne el resultat, fent propostes raonades per a millorar-lo i fent servir un llenguatge no discriminatori.</p>	<p>BLo.2.1. Copsa i analitza de manera crítica el sentit global de textos orals del nivell educatiu, i participa en debats i exposicions desenvolupant ordenadament el seu discurs i intercanviant informació amb altres alumnes.</p>	CCLI CAA	H	<p>7. Exposició.</p> <p>Presenta i exposa el projecte realitzat explicant reflexions, conclusions i el procés.</p>	<p>Presentació del projecte i procés realitzat.</p> <p>Rúbrica 2 (annexos)</p> <p>Valor 2%</p>

UNITAT DIDÀCTICA 2: Cartell conscienciador amb el medi ambient

DESCRIPCIÓ: Disseny d'un cartell sobre la necessitat de cuidar el medi ambient dirigit a l'entorn del centre.

DISSENY CURRICULAR: ESTRUCTURA DE LA TASCA

ACTIVITATS	SESSIONS	RECURSOS DIGITALS I COMPLEMENTARIS	AGRUPAMENT ESCENARI
<p>1. Contextualització història de l'art.</p> <p>Exposició de cartells d'artistes valencians com Josep Renau, Equipo Crónica, Mariscal, etc...</p>	1 Sessió	<p>Ordinador i projector</p> <p>https://nacionesunidas.com/blog/dise-no/los-pioneros-del-diseno-de-cartes-en-valencia/#.XtpMtJ4zZz8</p>	Aula
<p>2. Lema i frase.</p> <p>S'escollirà un lema comú per a tots mitjançant una pluja d'idees i posterior votació i després cadascú afegirà una frase individualment.</p>	1 Sessió	Paper i bolígraf	Aula
<p>3. Esbossos.</p> <p>Proves de disseny per al producte final. Es faran diferents propostes i s'escollirà la més adient per al cartell. Es realitzarà un esbós final tenint en compte les regles de disseny, composició, colors, etc...</p>	2 Sessions	Paper i llapis	Aula individual
<p>4. Creació del cartell.</p> <p>L'alumnat dissenyarà el cartell partint de l'esbós realitzat</p>	4 Sessions	Cartolina A3, llapis, retoladors, colors...	Aula individual
<p>5. Exposició grupal.</p> <p>Tots els cartells s'exposaran a l'entrada del centre.</p>	1 Sessió	Cinta de doble cara	Entrada del centre
<p>6. Exposició.</p> <p>Presenta i exposa el projecte realitzat explicant reflexions, conclusions i el procés.</p>	1 Sessió	Projecte realitzat	Entrada del centre

PARTICIPACIÓ DE LES FAMÍLIES I/O L'ENTORN

A l'hora de l'exposició, el centre facilitarà les instal·lacions i habilitarà el lloc seleccionat. Els familiars estan convidats a visitar l'exposició.

CONCRECIÓ CURRICULAR DE LA TASCA						AVALUACIÓ APRENTATGES
CONTINGUTS	CRITERIS D'AVUACIÓ	INDICADORS	CC	OB. GE.	ACTIVITATS	PROVES, PROCEDIMENTS, INSTRUMENTS
<ul style="list-style-type: none"> - Valoració de les influències en el disseny de les grans escoles i autors. - Apreciació dels dissenys més importants del segle XX. - Disseny global i autòcton. Apreciació de distints camps del disseny al País Valencià i en la resta d'Espanya. 	<p>BL3.2. Reconèixer alguns dissenyadors i escoles de disseny més significatives del segle XX, diferenciant els diversos camps d'aplicació i la seua influència social i cultural, i argumentar de manera crítica els seus punts de vista a través de la reflexió col·lectiva i el diàleg.</p>	<p>BL3.2.1. Reconeix alguns dissenyadors i escoles de disseny més significatives del segle XX, per a diferenciar els diversos camps d'aplicació i la seua influència social i cultural.</p>	CSC CEC	J	<p>1.Contextualització història de l'art.</p> <p>Exposició de cartells d'artistes valencians com Josep Renau, Equipo Crónica, Mariscal, etc...</p>	<p>Observació de les seues reflexions.</p> <p>Evolució dels cartells.</p> <p>Valor 0,5%</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Percepció i interpretació crítica de les imatges i les formes del seu entorn cultural sent sensible a les qualitats plàstiques, estètiques i funcionals. -Elements configuradors del disseny. - Anàlisi dels elements que generen el missatge 	<p>BL3.3. Identificar els elements configuratius, gràficoplàstics, expressius i tècnics, propis del disseny, i argumentar de manera crítica els seus punts de vista a través de la reflexió col·lectiva i el diàleg.</p>	<p>BL3.3.1. Identifica els elements configuratius, gràficoplàstics, expressius i tècnics, propis del disseny, per a argumentar de manera crítica els seus punts de vista a través de la reflexió col·lectiva i el diàleg.</p>	CSC CEC	C F G H L		
<ul style="list-style-type: none"> - Situacions d'interacció comunicativa. - Estratègies lingüístiques i no lingüístiques: inici, manteniment i conclusió; cooperació, normes de cortesia, fórmules de tractament, etc. - Estratègies de comprensió lectora. - Estratègies d'expressió escrita. 	<p>BL0.2. Participar en debats i exposicions, desenvolupant de manera organitzada el seu discurs i intercanviant informacions amb altres alumnes.</p>	<p>BL0.2.1. Participa en debats i exposicions desenvolupant ordenadament el seu discurs i intercanviant informació amb altres alumnes.</p>	CAA CCLI	H	<p>2. Lema i frase</p> <p>S'escollirà un lema comú per a tots mitjançant una pluja d'idees i posterior votació i després cadascú afegirà una frase individualment.</p>	<p>Observació de les aportacions d'idees, originalitat i participació.</p> <p>Valor 1,5%</p>

<p>-Distinció i valoració de les fases en la creació d'un disseny.</p> <p>-Elements configuradors del disseny. Identificació dels elements que conformen l'estructura del llenguatge del disseny.</p> <p>-Anàlisi dels elements que generen el missatge.</p> <p>-Organització del camp visual: tensions, moviments i ritmes compositius.</p> <p>-Anàlisi d'aspectes fonamentals en el disseny d'un producte com són: missatge, funcionalitat, producció, factors socials i psicològics, ergonomia, estètica, etc.</p>	<p>BL3.3. Identificar en les imatges visuals i audiovisuals dels mitjans de comunicació, els elements configuratius, gràfics, expressius i tècnics, propis del disseny, i argumentar de manera crítica els seus punts de vista a través de la reflexió col·lectiva i el diàleg.</p>	<p>BL3.3.1. Identifica en les imatges visuals i audiovisuals dels mitjans de comunicació, els elements configuratius, gràfics, expressius i tècnics, propis del disseny, per a argumentar de manera crítica els seus punts de vista a través de la reflexió col·lectiva i el diàleg.</p>	<p>CCLI CSC CEC</p>	<p>C F G H L</p>	<p>3. Ebossos.</p> <p>Proves de disseny per al producte final. Es faran diferents propostes i s'escollirà la més adient per al cartell. Es realitzarà un esbós final tenint en compte les regles de disseny, composició, colors, etc...</p>	<p>Ebossos del cartell.</p> <p>Rúbrica 1 (annexos)</p> <p>Valor 1,5%</p>
<p>-Percepció i interpretació crítica de les imatges i les formes del seu entorn cultural sent sensible a les qualitats plàstiques, estètiques i funcionals.</p> <p>-Elements configuradors del disseny. Identificació dels elements que conformen l'estructura del llenguatge del disseny.</p> <p>-Anàlisi dels elements que generen el missatge (signes, símbols, estructures compositives, formes, textures i colors).</p> <p>-Organització del camp visual: tensions, moviments i ritmes compositius.</p>	<p>BL3.3. Identificar en les imatges visuals i audiovisuals dels mitjans de comunicació, els elements configuratius, gràfics, expressius i tècnics, propis del disseny, i argumentar de manera crítica els seus punts de vista a través de la reflexió col·lectiva i el diàleg.</p>	<p>BL3.3.1. Identifica en les imatges visuals i audiovisuals dels mitjans de comunicació, els elements configuratius, gràfics, expressius i tècnics, propis del disseny, per a argumentar de manera crítica els seus punts de vista a través de la reflexió col·lectiva i el diàleg.</p>	<p>CCLI CSC CEC</p>	<p>C F G H L</p>	<p>4. Creació del cartell.</p> <p>L'alumnat dissenyarà el cartell partint de l'esbós realitzat.</p>	<p>Disseny del cartell.</p> <p>Rúbrica 1 (annexos)</p> <p>Valor 3%</p>

<p>- Estratègies de planificació, organització i gestió.</p> <p>- Introducció al procés creatiu en les arts visuals i audiovisuals per mitjà del desenrotllament d'un producte individual o col·lectiu, controlant les distintes fases.</p>	<p>BL0.7. Planificar tasques o projectes individuals o col·lectius, fent una previsió de recursos i temps ajustada als objectius proposats; adaptar-ho a canvis i imprevistos, transformant les dificultats en possibilitats, avaluar amb ajuda de guies el procés i el producte final i comunicar personalment els resultats obtinguts.</p>	<p>BL0.7.1. Planifica tasques o projectes individuals o col·lectius adequats al nivell acadèmic del curs corresponent, fent una previsió de recursos i temps ajustada als objectius proposats; adaptar-ho a canvis i imprevistos, transformant les dificultats en possibilitats.</p>	<p>SIEE CEC</p>	<p>F G</p>	<p>5. Exposició grupal.</p> <p>Tots els retrats s'exposaran a l'entrada del centre.</p>	<p>Muntatge de l'exposició grupal.</p> <p>Observació de la implicació i la participació.</p> <p>Valor 1,5%</p>
<p>- Situacions d'interacció comunicativa (conversacions, entrevistes, col·loquis, debats, etc.)</p> <p>- Estratègies lingüístiques i no lingüístiques: inici, manteniment i conclusió; cooperació, normes de cortesia, fórmules de tractament, etc.</p> <p>- Estratègies de comprensió lectora: abans, durant i després de la lectura.</p> <p>- Formats de presentació.</p>	<p>BL0.2. Copsar el sentit global i analitzar críticament textos orals, extraient-ne conclusions; participar en debats i exposicions, desenvolupant de manera organitzada el seu discurs i intercanviant informacions amb altres alumnes; explicar el procés seguit en l'elaboració de productes artístics, avaluant-ne el resultat, fent propostes raonades per a millorar-lo i fent servir un llenguatge no discriminatori.</p>	<p>BL0.2.1. Copsa i analitza de manera crítica el sentit global de textos orals del nivell educatiu, i participa en debats i exposicions desenvolupant ordenadament el seu discurs i intercanviant informació amb altres alumnes.</p>	<p>CCLI CAA</p>	<p>H</p>	<p>6. Exposició.</p> <p>Presenta i exposa el projecte realitzat explicant reflexions, conclusions i el procés.</p>	<p>Presentació del projecte i procés realitzat.</p> <p>Rúbrica 2 (annexos)</p> <p>Valor 2%</p>

UNITAT DIDÀCTICA 3: Vídeo denúncia

DESCRIPCIÓ: L'alumnat crearà un vídeo denúncia sobre la situació actual de com la gent cuida o no del medi ambient.

DISSENY CURRICULAR: ESTRUCTURA DE LA TASCA

ACTIVITATS	SESSIONS	RECURSOS DIGITALS I COMPLEMENTARIS	AGRUPAMENT ESCENARI
<p>1. Proposta.</p> <p>Vorán alguns exemples de vídeos semblants a la proposta que se'ls planteja.</p> <p>Característiques del vídeo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Entre 3-5 minuts - Grups de 5 alumnes - (mínim) un pla general, un primer pla, un pla detall 	1 Sessió	<p>Ordinador i projector</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=SdJWvFS012A</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=vPrPeBYOPgM</p>	Aula
<p>2. Conceptes bàsics.</p> <p>Explicació dels diferents tipus de plànols, composició, llum, etc...</p>	1 Sessió	Ordinador i projector	Aula
<p>3. Organització.</p> <p>Creació de grups de 5 persones, planificació del procés de treball. Pluja d'idees, propostes...</p>	2 Sessions	Paper i bolígraf	Aula en grups
<p>4. Gravació.</p> <p>Gravació per la ciutat dels plànols i escenes acordades anteriorment sobre mals comportaments dels ciutadans davant la cura del medi ambient.</p>	3 Sessions	Càmera, smartphone...	Grups al carrer
<p>5. Muntatge de vídeo.</p> <p>Edició de les gravacions i muntatge del vídeo.</p>	3 Sessions	Ordinadors	Aula informàtica
<p>6. Presentació.</p> <p>Visualització de tots els vídeos a classe amb comentaris i/o aportacions de companys d'altres grups.</p>	1 Sessió	Ordinador i projector	Aula

PARTICIPACIÓ DE LES FAMÍLIES I/O L'ENTORN

Es realitzaran gravacions al voltant del centre i per la ciutat per retratar la realitat més propera a ells.

CONCRECIÓ CURRICULAR DE LA TASCA						AVALUACIÓ APRENTATGES
CONTINGUTS	CRITERIS D'AVUACIÓ	INDICADORS	CC	OB. GE.	ACTIVITATS	PROVES, PROCEDIMENTS, INSTRUMENTS
- Anàlisi dels gèneres en la producció audiovisual. Ficció i realitat. Objectivitat i subjectivitat. Descripció dels distints corrents estètics.	BL4.6. Llegir i analitzar aspectes tècnics signes de puntuació, de produccions audiovisuals de diversos mitjans de comunicació per a comprendre els factors expressius, culturals i socials que hi intervenen, argumentant de manera crítica els seus punts de vista a través de la reflexió col·lectiva i del diàleg.	BL4.6.1. Llig en produccions audiovisuals de diversos mitjans de comunicació aspectes tècnics, signes de puntuació , per a comprendre els factors expressius, culturals i socials que hi intervenen.	CAA CEC	E J L	1. Proposta. Voran alguns exemples de vídeos semblants a la proposta que se'ls planteja. Característiques del vídeo: - Entre 3-5 minuts - Grups de 5 alumnes - (mínim) un pla general, un primer pla, un pla detall...	Observació de les seues reflexions i participació a l'aula. Extraure conclusions. Valor 0,5%
- El llenguatge i la tècnica cinematogràfica. - Angulació i punt de vista. Moviments de càmera. El ritme i el temps. L'el·lipsi. El salt enrere. El salt endavant. Continuitat i record. Signes de puntuació: tall, fos, cortineta i escombratge. - Anàlisi dels distints tipus de plans i angulacions que apareixen en produccions cinematogràfiques valorant les seues qualitats expressives.	BL4.6. Llegir i analitzar aspectes tècnics, signes de puntuació, de produccions audiovisuals de diversos mitjans de comunicació per a comprendre els factors expressius, culturals i socials que hi intervenen, argumentant de manera crítica els seus punts de vista a través de la reflexió col·lectiva i del diàleg.	BL4.6.1. Llig en produccions audiovisuals de diversos mitjans de comunicació aspectes tècnics, signes de puntuació , per a comprendre els factors expressius, culturals i socials que hi intervenen.	CAA CEC	E J L	2. Conceptes bàsics. Explicació dels diferents tipus de plànols, composició, llum, etc...	Prova d'assoliment de continguts mitjançant un Kahoot! Valor 1,5%

<ul style="list-style-type: none"> - Construcció del guió literari. - Desenrotllament del guió tècnic. - Organització dels equips, materials i distribució dels diferents rols professionals a simular per l'alumnat. - Planificació de la preproducció, producció/realització, postproducció/edició i difusió. 	<p>BL4.7. Elaborar de manera creativa produccions audiovisuals pròpies o en grup, interpretant elements del seu entorn personal o social; planificar el procés de treball, utilitzar els recursos tècnics i expressius, signes de puntuació propis del llenguatge cinematogràfic i avaluar-ne els resultats.</p>	<p>BL4.7.1. Planifica de manera creativa produccions audiovisuals, pròpies o en grup, tenint en compte la postproducció, a més dels altres processos de treball i altres recursos expressius, signes de puntuació i tècnics propis del llenguatge cinematogràfic, en funció del contingut/missatge que es vol transmetre.</p>	<p>CMCT CAA SIEE CEC CD</p>	<p>B G H L</p>	<p>3. Organització.</p> <p>Creació de grups de 5 persones, planificació del procés de treball. Pluja d'idees, propostes...</p>	<p>Observació de la participació i implicació en el grup.</p> <p>Explicació per escrit i storyboard del video.</p> <p>Valor 1,5%</p>
<ul style="list-style-type: none"> - La videocreació. - L'estructura narrativa: la idea. Storyline i sinopsi. El guió literari i el guió tècnic. El guió gràfic o storyboard. Elaboració. - Aplicació de tècniques de generació d'idees. Desenrotllament de la sinopsi. 	<p>BL4.8. Elaborar un vídeo, individual o col·lectiu, interpretant elements del seu entorn personal o social, i planificant el procés de treball; utilitzar els recursos tècnics i expressius i els signes de puntuació propis del llenguatge cinematogràfic, i el resultat.</p>	<p>BL4.8.1. Planifica de manera individual o en grup les fases del procés de treball i utilitzant els recursos tècnics i expressius i els signes de puntuació propis del llenguatge cinematogràfic per a interpretar elements del seu entorn personal o social.</p>	<p>CMCT CAA SIEE CEC CD</p>	<p>E H L</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - Posada en escena. Composició i enquadrament. Escala de plans. Angulació. Experimentació amb la tecnologia del vídeo domèstic. Producció i enregistrament d'imatges d'acord amb el plantejament del contingut/missatge que es vol transmetre. - Esforç per a presentar les produccions videogràfiques amb qualitat i un missatge adequat. - Desenrotllament de la producció/realització. 	<p>BL4.7. Elaborar de manera creativa produccions audiovisuals pròpies o en grup, interpretant elements del seu entorn personal o social; planificar el procés de treball (guió, gravació i muntatge, producció i postproducció); utilitzar els recursos tècnics i expressius, signes de puntuació propis del llenguatge cinematogràfic i avaluar-ne els resultats.</p>	<p>BL4.7.1. Planifica de manera creativa produccions audiovisuals, pròpies o en grup, tenint en compte la postproducció, a més dels altres processos de treball i altres recursos expressius, signes de puntuació i tècnics propis del llenguatge cinematogràfic, en funció del contingut/missatge que es vol transmetre.</p>	<p>CMCT CAA SIEE CEC CD</p>	<p>B G H L</p>	<p>4. Gravació.</p> <p>Gravació per la ciutat dels plànols i escenes acordades anteriorment sobre mals comportaments dels ciutadans davant la cura del medi ambient.</p>	<p>Observació de la participació i implicació en el grup.</p> <p>Valor 2,5%</p>

<p>- Programes d'edició de vídeos.</p> <p>- Crèdits. So.</p> <p>- Aplicació de tècniques d'edició d'imatges i sons. Coneixement de programes informàtics adequats per a l'edició de vídeos, crèdits i efectes de so.</p>	<p>BL4.9. Elaborar un curt, de manera cooperativa, planificar el procés de treball (guió, captura d'imatges i muntatge, producció i postproducció), i utilitzar els recursos tècnics i expressius propis del llenguatge fotogràfic i cinematogràfic.</p>	<p>BL4.9.1. Planifica de manera cooperativa, les fases del procés de treball (guió, captura d'imatges fotogràfiques i muntatge, producció i postproducció), tenint en compte els recursos tècnics i expressius propis del llenguatge fotogràfic i cinematogràfic.</p>	<p>CAA SIEE CEC CD</p>	<p>E F L</p>	<p>5. Muntatge de vídeo.</p> <p>Edició de les gravacions i muntatge del vídeo.</p>	<p>Edició del vídeo.</p> <p>Rúbrica 1 (annexos)</p> <p>Valor 2,5%</p>
<p>- Situacions d'interacció comunicativa (conversacions, entrevistes, col·loquis, debats, etc.).</p> <p>- Formats de presentació.</p>	<p>BL0.2.1. Copsa i analitza de manera crítica el sentit global de textos orals del nivell educatiu, i participa en debats i exposicions desenvolupant ordenadament el seu discurs i intercanviant informació amb altres alumnes.</p>	<p>BL0.2.2. Explica el procés seguit en l'elaboració de productes artístics del seu nivell educatiu, fent propostes raonades per a millorar els resultats i utilitzant alternatives inclusives a termes discriminatoris.</p>	<p>CCLI CAA</p>	<p>H</p>	<p>6. Presentació.</p> <p>Visualització de tots els vídeos a classe amb comentaris i/o aportacions de companys d'altres grups.</p>	<p>Presentació del projecte i procés realitzat.</p> <p>Rúbrica 2 (annexos)</p> <p>Valor 1,5%</p>

5.2 DISTRIBUCIÓ TEMPORAL DE LES UNITATS DIDÀCTIQUES.

TEMPORALITZACIÓ					
UD1		UD2		UD3	
ACTIVITAT	SESSIONS	ACTIVITAT	SESSIONS	ACTIVITAT	SESSIONS
1. Consciència ecològica.	1	1. Contextualització història de l'art.	1	1. Proposta.	1
2. Contextualització història de l'art.	0,5	2. Lema i frase.	1	2. Conceptes bàsics.	1
3. Conèixer al meu company.	0,5	3. Esbossos.	2	3. Organització.	2
4. Esbossos company.	1	4. Creació del cartell.	4	4. Gravació.	3
5. Creació del retrat.	3	5. Exposició grupal.	1	5. Muntatge de video.	3
6. Exposició grupal.	1	6. Exposició.	1	6. Presentació.	1
7. Exposició.	2				
TOTAL					
9 SESSIONS		10 SESSIONS		11 SESSIONS	

6. METODOLOGIA. ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES.

Les metodologies són un conjunt d'estratègies, procediments i accions organitzades i planificades pel professorat, de manera conscient i reflexiva, amb la finalitat de possibilitar l'aprenentatge de l'alumnat i l'assoliment dels objectius plantejats.

A l'ordre ECD/65/2015, del 21 de gener, ens explica que tot procés d'ensenyament-aprenentatge ha de partir d'una planificació rigorosa del que es pretén aconseguir, tenint clar quins són els objectius o metes, quins recursos són necessaris, quins mètodes didàctics són els més adequats i com s'avalua l'aprenentatge i es retroalimenta el procés.

Els mètodes didàctics han de triar-se en funció del que se sap que és òptim per assolir les metes proposades i en funció dels condicionants en els quals té lloc l'ensenyament.

La naturalesa de la matèria, les condicions socioculturals, la disponibilitat de recursos i les característiques dels alumnes i les alumnes condicionen el procés d'ensenyament-aprenentatge, pel que serà necessari que el mètode seguit pel professor s'ajuste a aquests condicionants per tal de propiciar un aprenentatge competencial en l'alumnat.

Els mètodes han de partir de la perspectiva del docent com a orientador, promotor i facilitador del desenvolupament competencial en l'alumnat; a més, han d'enfocar a la realització de tasques o situacions-problema, plantejades amb un objectiu concret, que l'alumnat ha de resoldre fent un ús adequat dels diferents tipus de coneixements, destreses, actituds i valors; així mateix, han de tenir en compte l'atenció a la diversitat i el respecte pels diferents ritmes i estils d'aprenentatge mitjançant pràctiques de treball individual i cooperatiu.

6.1 METODOLOGIA GENERAL I ESPECÍFICA. RECURSOS DIDÀCTICS I ORGANITZATIUS.

Els principis metodològics en què basarem la nostra activitat docent són: la motivació, que insereix l'alumnat en el procés d'ensenyament-aprenentatge per mitjà d'estratègies que sustenten la metodologia global proposada; la investigació, entesa tant com a principi didàctic que imbuïska tota la creativitat i marque la manera de treballar, i també com a estratègia didàctica; i el desenvolupament de la creativitat, prioritari en el llenguatge plàstic, visual i audiovisual, ja que tota l'activitat expressiva ho és quan suposa una creació per part de l'individu.

La línia metodològica a seguir parteix del nivell de desenvolupament de l'alumnat, per a construir, a partir d'ací, altres aprenentatges que afavorisquen i milloren el seu rendiment. La metodologia s'adaptarà a les característiques de l'alumnat, atenent la diversitat, i afavorirà la capacitat dels alumnes per a aprendre per si mateixos i per a treballar en equip. Es tindran en compte els diferents ritmes d'aprenentatge, i les agrupacions en l'aula seran variables i flexibles, d'acord amb les activitats que es realitzaran.

Es promourà la comprensió dels continguts d'art i d'aprenentatge parafonològic i fonològic. Es facilitarà les oportunitats perquè l'alumnat pugui posar en pràctica els nous coneixements i així comprovar la utilitat del que han après i la manera d'aplicar-ho en altres contextos a la seua vida quotidiana. Es fomentarà la participació de l'alumnat i la reflexió personal sobre el que fa i l'elaboració de conclusions, s'assegurarà una efectiva igualtat i es promourà el progrés en l'aprenentatge.

Aquesta àrea té com a objectiu potenciar dos nivells interrelacionats de comunicació: **saber veure per a comprendre i saber fer per a expressar-se**.

Saber veure per a comprendre implica la necessitat d'educar en la percepció, suposa ser capaç d'avaluar la informació visual que es rep basant-se en una comprensió estètica que permeta arribar a conclusions personals; adquirir aquests coneixements suposa crear mecanismes analítics que servisquen de filtre a tot allò que abans era assimilat de manera irreflexiva i inconscient. En un segon nivell, permetrà afavorir la seua sensibilitat estètica i gaudir de tot allò que li ofereix l'entorn visual i plàstic.

Saber fer per a expressar-se necessita del saber anterior i pretén que l'alumnat desenrotlle una actitud d'indagació, producció i creació. Han de ser capaços de fer representacions objectives i subjectives per mitjà d'uns coneixements imprescindibles, tant conceptuals com procedimentals, que els permeten expressar-se i desenrotllar el propi potencial creatiu.

6.2 ACTIVITATS I ESTRATÈGIES D'ENSENYANÇA I APRENTATGE. ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES.

DBAE: Disciplina basada en l'estudi de l'art

La metodologia DBAE (Dobbs, 1992), té com a objectiu principal desenvolupar el coneixement de l'art. A través de l'apreciació d'obres d'art introdueix conceptes estètics, informació històrica, instruments crítics i promou accions creatives i apreciatives de l'art.

Utilitzarem aquesta metodologia tant en la unitat 1 com en la 2 per a introduir i familiaritzar als alumnes amb els retrats al llarg de la història de l'art i el disseny de cartells respectivament.

Autoexpressió creativa

L'autoexpressió creativa busca el desenvolupament de la creativitat visual, l'autoexpressió i integració de la personalitat. El professorat motiva sense imposar els referents. Provoca mètodes d'ensenyança creatius. Fomenta l'experimentació al mateix temps que desenvolupa l'autoestima, "creativitat" i llibertat. (Roldán, 2018)

Aquesta metodologia està present a les tres unitats. Les activitats tindran unes premisses prèvies, però no se'ls imposarà cap referent, se'ls proporcionaran idees o exemples.

Cultura visual

La Cultura Visual, en el context de l'Educació Artística, implica bàsicament dos coses, d'una banda l'ampliació del camp de fenòmens estudiats que no queden circumscrits a les imatges visuals reconegudes com artístiques sinó al conjunt dels esdeveniments visuals presents en la vida quotidiana de l'alumnat, com ara els ninots, cartells, adhesius i tatuatges amb què els preadolescents decoren la seua habitació, els parcs d'atraccions, o els embolcalls dels caramels i llepolies; d'altra banda, una reconsideració de les maneres d'interpretació de totes aquestes imatges centrant-se en els aspectes que són veritablement significatius en la configuració de la identitat personal i grupal de l'alumnat (Hernández, 2000)

Per tant, la cultura visual capacita a l'alumnat a comprendre i produir missatges en cultures. Està centrada en els processos socials associats a la imatge per tal de promoure el pensament crític respecte als missatges visuals, però sense tindre un aprenentatge artístic com a finalitat principal.

Tractarem aquesta metodologia en l'estudi dels cartells propagandístics i la posterior elaboració del seu propi disseny nomenant el cuidat del medi ambient.

MAE: Metodologies d'ensenyament artístic

Aquesta metodologia té com a finalitat principal aprofitar l'art per a integrar el coneixement artístic amb altres disciplines i àmbits. Treballa a través d'un aprenentatge crític i comprensiu utilitzant els llenguatges artístics per suscitar un aprenentatge crític, informat i competent. (Roldán, 2018)

Un exemple d'aquesta metodologia seria la creació del vídeo, on partint d'uns aprenentatges artístics sobre vídeo i fotografia realitzaran una expressió crítica i artística d'allò que veuen al seu entorn.

Aprenentatge cooperatiu

La cooperació consisteix a treballar junts per assolir objectius comuns. En una situació cooperativa, els individus procuren obtenir resultats que siguin beneficiosos per a ells mateixos i per a tots els altres membres del grup. L'aprenentatge cooperatiu és l'ocupació didàctica de grups reduïts en els quals els alumnes treballen junts per maximitzar el seu propi aprenentatge i el dels altres. (vist en Gil 2020)

En la realització del vídeo-documental, veurem clarament un treball d'aprenentatge cooperatiu, on cadascú dels membres del grup tindrà definit el seu rol des del principi amb les tasques corresponents i hauran d'anar tots a una per a que el projecte siga un èxit.

Aprenentatge basat en problemes

L'Aprenentatge Basat en Problemes (ABP) és una estratègia d'ensenyament-aprenentatge que s'inicia amb un problema real o realista, en què un equip d'estudiants es reuneix per buscar-li solució. El problema ha de plantejar un conflicte cognitiu, ha de ser retador, interessant i motivador perquè l'alumne s'interesse per buscar la solució. L'ABP es converteix en un desafiament per a l'alumne, obligant al fet que es comprometa a fons en la recerca del coneixement. Per això es diu que l'ABP és una estratègia d'aprenentatge que permet produir canvis significatius en els estudiants.

L'ABP està centrat en l'estudiant, però promou el desenvolupament d'una cultura de treball col·laboratiu, involucra tots els membres del grup en el procés d'aprenentatge, promou habilitats interpersonals, propicia la participació dels alumnes, generant que ocupen diferents rols en les tasques pròpies de les activitats dissenyades, que els permetran anar adquirint els coneixements necessaris per a enfrontar-se al problema reptador. Estimula la valoració de la feina en equip, desenvolupant un sentiment de pertinença al mateix; permet que els estudiants adquireixen un conjunt d'eines, que ho conduiran a la millora de la seua feina i la seua adaptació al món canviant. Crea nous escenaris d'aprenentatge promovent el treball interdisciplinari. (vist en Gil 2020)

El problema que uneix les tres unitats de la nostra programació és la conscienciació ciutadana de tindre cura del nostre planeta. Des del primer moment se'ls presenta aquesta problemàtica, i mitjançant diverses activitats han de trobar quines solucions es podrien plantejar per a cadascuna d'elles.

Classe magistral

La classe magistral, és un mètode docent que bàsicament consisteix en la transmissió d'informació (o coneixement) per part del professorat a l'alumnat de forma unidireccional. Dit d'una altra manera, el professor parla i l'alumnat escolta. (vist en Gil 2020)

S'intenta no abusar molt d'aquesta metodologia i emprar d'altres més actives, però en moments puntuals és necessari. En aquestes ocasions el que hem d'intentar és fer-ho de la manera més dinàmica possible, utilitzant ferramentes al nostre abast com el projector per a mostrar presentacions o videos.

En la nostra programació haurem de fer ús d'ella en moments per exemple d'explicar els diferents tipus de plànols, composició, etc...

7. AVALUACIÓ DE L'ALUMNAT.

L'avaluació de l'alumnat al País Valencià ve establerta pel capítol II del Decret 87/2015, Avaluació a l'ESO, i l'Ordre 38/2017, de 4 d'octubre, per la qual es regula l'avaluació en Educació Secundària Obligatoria, en Batxillerat i en els ensenyaments de l'educació de les persones adultes. Fent complir l'art. 2 de l'Ordre 38/2017, l'avaluació en la nostra programació didàctica serà:

- **Contínua**, perquè ha d'atendre l'aprenentatge com a procés, contrastant diversos moments o fases.
- **Caràcter formatiu**, perquè ha de tenir un caràcter educatiu i formador i ha de ser un instrument per a la millora tant dels processos d'ensenyament com dels processos d'aprenentatge.
- **Integradora** perquè atén a la consecució del conjunt dels objectius establerts per a l'etapa i del desenvolupament de les competències corresponents.
- **Individualitzada** ja que es centra en l'evolució personal de cada alumne.
- **Qualitativa** en la mesura que aprecia tots els aspectes que incideixen en cada situació particular i avalua de manera equilibrada diversos aspectes de l'alumne, no només els de caràcter cognitiu.

(Jorba i Sanmartí, 1994) consideren que tota activitat d'avaluació és un procés de tres etapes:

- Recollida d'informació, que pot ser de manera instrumentada o no
- Anàlisi de la informació recollida i judici sobre el resultat d'aquesta anàlisi
- Presa de decisions d'acord amb el judici emés.

7.1 CRITERIS D'AVAUACIÓ.

En el procés d'avaluació seguirem les directrius del que ens marca el Reial Decret 1105/2014 sobre els criteris d'avaluació i els estàndards d'aprenentatge així com també es tindran en compte els criteris establerts pel centre i els definits a cadascuna de les unitats didàctiques.

L'aprenentatge de l'alumnat és el principal objectiu de l'avaluació, per tant els hem d'informar i fer-los partíceps en tot moment d'aquest procés. Des d'un principi seran informats dels criteris i els instruments d'avaluació, i tindran al seu abast les rúbriques de cada unitat didàctica.

7.2 INSTRUMENTS D'AVUACIÓ.

Valorarem els conceptes i procediments adquirits, els quals suposaran un 80% de la nota amb:

- Exercicis de classe.
- Projectes i treballs.
- Els quaderns de classe on els alumnes reflexionaran sobre els conceptes explicats a classe al mateix temps que s'autoavaluaran sobre cada unitat didàctica. També servirà per a recollir imatges i esbossos de les activitats realitzades. Al final de cada unitat el professor revisarà el quadern.

L'altre 20% de la nota restant serà respecte a la seua actitud enfront de l'assignatura el qual es veurà reflectit en:

El quadern del professor. Ací es recolliran aspectes relacionats amb l'actitud enfront de l'assignatura com:

- Les intervencions en classe, tant individuals com grupals.
- Dur el material necessari a classe, així com el cuidat dels materials de l'aula.
- La puntualitat i dedicació a les tasques i projectes.
- L'observació del professor o professora.

7.3 TIPUS D'AVUACIÓ.

Hem de donar-li una participació activa a l'alumnat en la seua avaluació i la dels companys per a d'aquesta manera fer-lo més responsable i conscient dels resultats obtinguts. Apostarem per l'**autoavaluació** i la **coavaluació**, sempre baix la supervisió del professor o professora. En tot moment tindran disponibles les rúbriques d'avaluació les quals prèviament hauran ajudat a elaborar junt al professor o professora.

Tal com marca el Decret 87/2015 l'avaluació serà **continua**, ja que d'aquesta manera es pot dur un seguiment constant de l'alumnat, així fer-los vore les seues debilitats i com poden millorar, així com fer-los conscients dels seus punts forts. En finalitzar cada exercici o activitat se'ls donarà retroalimentació dels seus resultats.

7.4 CRITERIS DE QUALIFICACIÓ.

Els continguts conceptuals, procedimentals i actitudinals sumaran el total de la nota global amb els següents percentatges:

Conceptes	40%
Procediments	40%
Actitud	20%

Amb l'observació del professor es valorarà l'assimilació dels **conceptes** per part de l'alumnat, si és capaç de comprendre els continguts i com aplicar-los, si utilitza una terminologia adequada i pròpia de la matèria i si té dificultats o no en posar exemples i establir relacions en els aspectes proposats a l'aula.

El procés de realització de les activitats i l'entrega d'elles serà el que determine la nota dels aspectes **procedimentals**. La data d'entrega així com la presentació tindran un pes ben gran, així com els criteris de qualificació que es tindran en compte els proposats per a cada unitat didàctica.

Mitjançant l'observació per part del professor valorarem l'**actitud** de l'alumne/a prestant especial atenció en la interacció que mostre cap al professor i la resta de companys, que respecte i valore els treballs seus i dels demés així com els materials de l'aula i que tinga sentit crític i autocrític.

En algunes tasques farem ús de rúbriques per a qualificar a l'alumnat (vore Annex 1 i 2)

7.5 ACTIVITATS DE REFORÇ I AMPLIACIÓ.

Per aquells alumnes que necessiten assentar bé els continguts o ampliar-los, tindran sempre l'opció de fer-ho amb activitats alternatives o compensatòries al que es plantege per a tots des d'un principi. Aquestes activitats serviran únicament per a reforçar, en cap cas serviran per a pujar nota o recuperar projectes no entregats dins de la data marcada.

8. MESURES D'ATENCIÓ A L'ALUMNAT AMB NECESSITAT ESPECÍFICA DE SUPORT EDUCATIU O AMB NECESSITAT DE COMPENSACIÓ EDUCATIVA.

ORDRE 20/2019, de 30 d'abril, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat en els centres docents sostinguts amb fons públics del sistema educatiu valencià.

L'article 14 d'aquest decret organitza la resposta educativa per a la inclusió en quatre nivells de concreció de caràcter sumatori, progressiu i no exclouent, que han de configurar totes les actuacions dutes a terme en el centre en els diferents plans, programes i actuacions.

Aquesta ordre té per objecte regular l'organització de la resposta educativa en els centres docents, en el marc de l'educació inclusiva, a fi de garantir l'accés, la participació, la permanència i el progrés de tot l'alumnat, com a nucli del dret fonamental a l'educació i des dels principis de qualitat, igualtat d'oportunitats, equitat i accessibilitat universal.

Així mateix, té per objecte regular el procés de detecció de les barreres a la inclusió, la identificació de les necessitats específiques de suport educatiu i les necessitats de compensació de desigualtats, en l'àmbit educatiu i administratiu.

Hem de tindre en compte en tot moment les condicions de l'estudiantat, les seues motivacions, el seu entorn social i familiar, el moment de desenvolupament personal en el qual es troben, i d'aquesta manera poder apropar-nos més a les seues necessitats i inquietuds.

9. ELEMENTS TRANSVERSALS.

9.1 FOMENT DE LA LECTURA. COMPRENSIÓ LECTORA. EXPRESSIÓ ORAL I ESCRITA.

Treballarem sobretot l'expressió oral i l'escrita en tasques com l'entrevista als companys en la unitat 1, l'elecció del lema i la frase del cartell a la unitat 2, a la 3 durant l'organització del procés de treball del documental. En totes 3 també hi haurà una presentació final on hauran d'exposar davant els companys els seus treballs.

9.2 COMUNICACIÓ AUDIOVISUAL. TECNOLOGIES DE LA INFORMACIÓ I DE LA COMUNICACIÓ.

On més veurem reflectit aquest punt serà en la realització del vídeo on utilitzaran les càmeres dels seus telèfons i posteriorment ordinadors per a fer el muntatge.

Per altra banda també implementarem les noves tecnologies de la informació i la comunicació en la visualització dels vídeos d'exemples que es projectaran a classe.

9.3 EMPRENEDORIA.

La proposta del vídeo-documental serà una bona eina per a que ells mateixos siguin capaços d'investigar més sobre el tema, buscar altres exemples i sobretot el repte d'organitzar-se ells en els seus corresponents grups com van a dur a terme cadascuna de les tasques del projecte.

9.4 EDUCACIÓ CÍVICA I CONSTITUCIONAL.

La millor eina per treballar l'educació cívica i constitucional serà la del treball cooperatiu. En les parelles dels retrats o en la planificació i realització del vídeo haurà de col·laborar els uns amb els altres amb respecte cap als companys i professors i implicació per el treball que estan realitzant.

10. AVALUACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT I INDICADORS D'ÈXIT.

Durant el transcurs del curs és imprescindible l'autoavaluació del docent i l'avaluació per part dels alumnes i de les famílies. Una bona manera per a obtenir opinions i resultats són les enquestes anònimes. Dia a dia se'ls pot anar preguntant als alumnes, inclús simplement amb l'observació de com es comporten ja obtens informació, però amb les enquestes anònimes aconsegueixes que siguin més sincers a l'hora d'expressar el que pensen i així extraure conclusions de com millorar la programació didàctica o altres aspectes de l'aula.

Segons el Decret 87/2015, els professors avaluen tant l'aprenentatge de l'alumnat com els processos d'ensenyament i la mateixa pràctica docent, és per això que s'estableixen indicadors d'èxit en les programacions didàctiques.

11 CONCLUSIONS.

Aquest TFM des del principi ha tingut com a fil conductor el cuidat del medi ambient. La proposta principal ha sigut la de fer reflexionar a l'estudiantat i al seu entorn de la importància de fer un canvi de conscienciació i d'hàbit per tal de cuidar el nostre planeta. En un primer moment es va pensar com tractar aquesta temàtica sense caure en els estereotips de fabricar manualitats per a regalar el dia de la mare o en Nadal... L'enquesta realitzada als docents ens apropa quina és la realitat dels centres hui en dia i malauradament s'acosta molt al que hem intentat evitar amb les nostres propostes.

Amb la programació dissenyada aconseguirem desenvolupar en els i les alumnes un pensament crític i reflexiu, els qüestionarem els nostres hàbits consumidors, els nostres hàbits en llençar el fem, i què és el que veuen al seu voltant que es podria millorar.

Començarem amb un projecte més "típic" quan es tracten estos temes, ja que realitzarem un collage amb materials reciclats i/o sostenibles. En aquesta activitat hauran de fer un esforç de recollida de materials que els servirà per a adonar-se'n que moltes voltes ens desfem d'objectes o materials als quals encara se'ls pot donar una segona o tercera oportunitat. Al mateix temps, al tractar-se d'un collage del retrat d'un company o companya, els farem interactuar entre ells, cosa que farà que es coneguen un poc millor i potser descobreixen coses dels seus companys que no sabien abans. Coneixeran artistes que ja treballen amb aquestes tècniques, i a més se'ls presentarà a Hanoch Piven com a principal exemple dels retrats d'aquest estil, però mai se'ls imposarà aquest referent com a norma a seguir.

Amb el disseny del cartell els ensenyarem com crear una imatge impactant, que cride l'atenció i que l'espectador reba correctament la informació que se li està transmetent. La tècnica serà lliure a escollir entre aquelles ja treballades a classe amb anterioritat (aquarel·les, llapisos de colors, collage...) ells triaran aquella en la que es senten més còmodes i creguen que acompanye millor al seu disseny.

Per últim, la tercera visió del tema serà la realització del vídeo. Per grups hauran d'aprendre a organitzar-se, a escollir rols i planificar bé els passos a seguir des del principi al final per a la correcta realització del projecte. Aquest projecte tindrà el plus de que part d'ella es realitzarà a l'exterior del centre, ja siga en horari de classe o en el seu temps lliure si ho veuen necessari. De tant en tant s'ha d'eixir de l'aula, ja siga al carrer, al pati, etc... Mai hem d'oblidar que són adolescents, que necessiten més nosaltres tindre moviment i respirar aire pur després d'estar tantes hores sentats a l'aula intentant prestar atenció i estar actius i participatius.

Les 3 unitats tindran una exposició i una presentació final. Veig molt important que els joves s'hagen d'enfrontar a situacions com aquestes, que en principi els poden donar respecte o temor, perquè així ja van acostumant-se i perdent la por per a que en un futur ja coneguen les seues ferramentes de com expressar-se davant d'altra gent, de com comunicar el que volen expressar i fer-ho d'una manera fluida i clara.

Em sembla de vital importància tractar aquests temes i lligar-los amb els continguts propis de la matèria, ja que aprofitem les qüestions que es tracten al temari d'una manera més personal i propera i no amb temàtiques aleatòries que no desperten tant d'interés. Estic segura que es pot crear una millora en la manera de pensar dels alumnes abans i després de realitzar aquestes activitats.

12 BIBLIOGRAFIA I WEBGRAFIA.

DECRET 87/2015, de 5 de juny, pel qual estableix el currículum i desenvolupa l'ordenació general de l'Educació Secundària Obligatoria i de Batxillerat a la Comunitat Valenciana. [2015/5410] Dogv, 16325-16694. Recuperat de http://www.gva.es/downloads/publicacions/2015_5410.pdf

Ministerio de Educación, C. y D. (2015). Real Decreto 1105/2014. Boletín Oficial Del Estado, Sec .I(Num. 3), 169-546.

David W. Johnson, Roger T. Johnson y Eduthe J. Holubec.(1999) El aprendizaje cooperativo en el aula. Buenos Aires,. Ed. Paidós.

Dobbs, Stephen Mark.(1992) The DBAE Handbook: An Overview of Discipline Based Art Education. The J. Paul Getty Trust.

Hernández, Fernando. (2000) Educación y cultura visual. Barcelona: Octaedro.

Jaume Jorba, Neus Sanmartí (1994) Enseñar, aprender y evaluar: un proceso de evaluación continua. Barcelona

Roldán Ramírez, J. Marín Viadel, R. (2012) Metodologías artísticas de investigación en educación. Málaga: Aljibe.

Roldán Ramírez, J. (2018) "Formas de enseñar educación artística". En Ricardo Marín-Viadel, Joaquín Roldán y Lidia Calix Vallecillos. La enseñanza de las Artes Visuales en contextos de riesgo de exclusión social. Tegucigalpa: Universidad Nacional de Honduras y Universidad de Granada. (en prensa).

Apunts de classe:

Gil, J (2020) Estratègies metodològiques. Universitat Jaume I

«The Global Goals For Sustainable Development»

<https://www.globalgoals.org/>

IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change)

<https://archive.ipcc.ch/index.htm>

Biografia Bordalo II

<https://www.amarilloverdeyazul.com/bordalo-ii-el-artista-portugues-que-convierte-los-residuos-callejeros-en-arte-urbano-como-medio-de-concienciacion/>

Biografia Mbongeni Richman Buthelezi

<https://totenart.com/noticias/mbongeni-buthelezi/>

Biografia Marta Sanmamed

<https://sanmamed.net/>

Biografia Junior Fritz Jaquet

<http://www.estimola.com/arte/junior-fritz-jacquet-el-papel-es-arte/>

Recreacas

<http://mrpcastello.blogspot.com/2018/03/recreacas.html>

FOTOS

Imatge portada. [Foto de Fondo creado por freepik - www.freepik.es](https://www.freepik.es/fotos/fondo)

Bordalo II (2015). *Froehlicher Tucan*. Berlín. Recuperat de: <https://www.plasticexpert.co.uk/interview-arturo-bordalo/>

Buthelezi, Mbongeni (2019). *...and full of hope*. Sudàfrica. Recuperat de: <https://mbongenibuthelezi.com/>

Sanmamed, Marta (2017) *Giardino vertical*. Palma de Mallorca. Recuperat de: <https://sanmamed.net/galeria/>

Fritz Jacquet, Junior (2014) *Masks*. Paris. Recuperat de: <https://juniorfritzjacquet.com/jfi/sculptures/masques/>

Piven, Hanoch (1995) *Woddy Allen*. (2004) *Elvis*. (2008) *Madonna*. (2008) *George Clooney*. Recuperat de: <https://www.pivenworld.com/art>

Recreacas (2019) Recuperat de: <https://www.facebook.com/mrp.castello/photos>

ANNEXOS

ANNEX 1

RÚBRICA 1 (activitats)				
	Criteris d'avaluació de qualitat			
Criteris d'avaluació de realització	Novell	Aprenent	Avançat	Expert
Contingut	El contingut no respon al projecte plantejat.	El contingut respon parcialment al projecte plantejat.	El contingut respon perfectament al projecte plantejat.	El contingut respon perfectament al projecte plantejat i a més aporta contingut sorprenent o no esperat.
Forma i estètica	La qualitat i l'estètica és insuficient.	La qualitat i l'estètica és correcta , tot i que podria millorar-se.	La qualitat i l'estètica s'adapta perfectament als requeriments de l'activitat.	La qualitat i l'estètica s'adapta perfectament als requeriments de l'activitat i a més aporta contingut sorprenent o no esperat.
Material	No s'ha utilitzat el material adequat.	S'ha utilitzat el material adequat però no de manera adequada..	S'ha utilitzat perfectament el material adequat.	S'ha utilitzat perfectament el material adequat i a més aporta contingut sorprenent o no esperat.
Actitut	Mostra poc d'interés i participa de manera passiva mostrant desgana en la realització de les activitats.	Mostra interés i participa de manera activa en moltes ocasions. Col·labora amb els companys.	Mostra molt d'interés i participa de manera activa sempre. Es preocupa per la realització de les activitats.	Mostra molt d'interés i participa de manera activa sempre. Es preocupa per la realització de les activitats. S'implica en ajudar als companys.

ANNEX 2

RÚBRICA 2 (presentacions)

RÚBRICA 2 (presentacions)				
	Criteris d'avaluació de qualitat			
Criteris d'avaluació de realització	Novell	Aprenent	Avançat	Expert
Contingut	No sembla entendre bé el tema.	Demostra un bon enteniment de parts del tema.	Demostra un bon enteniment del tema.	Demostra un complet enteniment del tema.
Vocabulari	No domina el vocabulari de la matèria.	Demostra un bon coneixement de parts del vocabulari de la matèria.	Demostra un bon coneixement del vocabulari de la matèria.	Demostra un complet coneixement del vocabulari de la matèria.
Expressió	No parla amb claretat y el to de veu adequat	Parla amb claretat y to de veu adequat en ocasions .	Parla amb claretat y to de veu adequat durant gran part de la presentació.	Parla amb claretat y to de veu adequat durant tota la presentació.
Suport	No utilitza cap suport .	Utilitza un suport que contribueix a millorar la presentació.	Utilitza alguns suports que contribueixen a millorar la presentació.	Utilitza molts suports que contribueixen a millorar la presentació.
Comprensió	No pot contestar les preguntes plantejades pels companys/es.	Pot contestar algunes de les preguntes plantejades pels companys/es.	Pot contestar amb precisió quasi totes les preguntes plantejades pels companys/es.	Pot contestar amb precisió totes les preguntes plantejades pels companys/es.

